

U K R A I N I A N

Basic Course

Volume XVI

Lessons 119-126

April 1956

Army Language School
Presidio of Monterey, California

ЧАСТИНА I.

Географічне положення України.

Коли ми поглянемо (глянемо) на мапу (карту), ми з першого ж погляду побачимо, що Україна займає центральне положення в Східній Європі. Вона знаходиться в центрі зв'язків Східної Європи з Малою і Середньою Азією та зв'язків Радянського Союзу з усім світом.

Завдяки своєму географічному положенню, Україна грає надзвичайно важливу роль в торгівлі і в зовнішніх взаєминах (відносинах) Радянського Союзу з іншими країнами. Через Україну проходять головні сухопутні шляхи сполучення Радянського Союзу з Чехословаччиною, Угорщиною і Румунією. Українські річкові шляхи безпосередньо зв'язані з Дунаєм, і через Дунай зв'язують Радянський Союз із Волгарією, Югославією та іншими державами Дунайського басейну.

Україна - найбільша країна на побережжі Чорного моря. Від чорноморських берегів України починаються найзручніші морські шляхи із Радянського Союзу до всіх країн Середземного моря і Північної Африки, зокрема - до Туреччини (Турції), Греції, Італії, Єгипту тощо. Звідси ж, через Суецький канал, ідуть морські шляхи до Індійського океану і до Центральної та Південної Америки.

Географічне положення України також дуже важливе з точки зору військової стратегії. В цьому відношенні тепер особливо

велике значення має Крим. Український півострів Крим є головною військово-морською базою Радянського Союзу на Чорному морі. Тут знаходиться могутня чорноморська фортеця Севастопіль, де є велика гавань для кораблів військового флоту. Ця гавань вважається однією з найкращих у світі, бо її захищають від усіх вітрів великі берегові горби.

Хто володіє Кримом, той контролює Чорне море. Крим також називають ключем до Радянського Союзу з півдня. В цьому й полягає стратегічне значення Криму.

Взагалі Україну можна назвати "чорноморською державою". Головна життєва артерія України - ріка Дніпро впадає (вливається) в Чорне море. Через свої притоки Дніпро з'єднує всі українські землі в одне ціле*, а всю Україну - з Чорним морем. А через Чорне море Україна зв'язана з усім світом.

* з'єднати в одне ціле - to unite in a whole (to intergrate)

PART II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases.

The dative case is used:

1. To express the indirect object /that is the object expressed with the dative case/:

Що він вам сказав?

What did he tell you?

Він продав мені
своє авто.

He sold me his car.

Note: For the direct object /that is the object expressed with the accusative case/ see the paragraph which deals with the accusative.

2. In the following impersonal constructions:

Мені холодно /тепло/.

I am cold /warm/.

Їй погано.

She feels bad.

Йому дуже добре.

He feels very good.

Їм однаково.

For them it is all the same.

Мені це відомо.

I know it.

Їм це зрозуміло.

They know /understand/ it.

Мені зручно.

I feel comfortable /convenient/.

Чи вам це ясно?

Do you understand it?

Мені видно дуже добре.

I see it very well.

Їй весело.

She is enjoying herself.

Мені дуже нудно.

I feel very bored.

Мені шкода його.

I am sorry for him.

3. With the adverb треба /потрібно/:

Мені треба /потрібно/
йти в школу.

I have to go to
school.

Це треба /потрібно/
робити обережно.

It needs to be done
with care.

Йому не треба йти до
крамниці.

He does not have to
go to the store.

4. With the adverb можна :

Чи можна мені це
взяти?

May I take it?

Вам не можна цього
брати.

You can't take this.

5. After the question "Скільки років?":

Скільки вам /йому,
їй.../ років?

How old are you
/is he, is she.../?

Мені 25 років.

I am 25 years old.

Йому 30 років.

He is 30 years old.

Моєму синуві 6
років.

My son is 6 years
old.

Моїй дочці 4 роки.

My daughter is 4 years
old.

6. After the word вдячний :

Я вдячний вам за
пояснення.

I am grateful to you
for the explanation.
/Thank you for explana-
tion./

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. Don't give him your car; let him go on foot.
2. He told me you were sick.
3. We'll return the book to you as soon as we come back from school.
4. Wait for me; I'll help you.
5. Give me your lighter; I don't have any matches.
6. Did you like the picture you saw yesterday?
7. Do you write letters to your grandfather?
8. They'll give it to us as soon as they receive it.
9. He explained everything to me; now I know what to do.
10. I've been told that he is back already.
11. She advised me to buy an electric razor.
12. She's helping two families.
13. I want you to bring me the book I gave you the other day.
14. He knew that before I explained it to him.
15. Before she came, she phoned me.
16. Her husband bought himself a new coat but nothing for her.
17. Don't bother the student as he's preparing his lessons.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

А.

Випадок на пароплаві.

Великий пасажирський пароплав плив з Європи до Америки. На пароплаві було багато людей з різних країн походження: з Німеччини, з Польщі, з Росії, з Чехословаччини тощо. Але переважно всі вони були переміщені особи /діти/, що раніше жили в таборах у Німеччині. Тому всі вони розмовляли німецькою мовою, і не можна було впізнати, до якого народу належить кожен з них.

Під час подорожі через океан на пароплаві трапився нещасливий випадок. Один старий чоловік, що мав дуже слабе серце, захворівши на морську хворобу, раптом помер. Але цей чоловік був на пароплаві не сам, а разом із своїм сином, ще зовсім молодим хлопцем, якому було не більше чотирнадцяти років. Залишившись після смерті батька сам, хлопець став почувати себе дуже погано. Він увесь час плакав, ні з ким не розмовляв і тримав себе /тримався/ окремо від усіх.

Тяжкий стан хлопця був для всіх цілком зрозумілим. Хлопець їхав до чужої, невідомої країни, де він не мав ні родичів, ні знайомих. У нього також не було ні грошей, ні якихось дорогих речей. Як же майбутнє чедало на нього в новому світі?

Всі пасажирі співчували хлопцеві в його біді і хотіли йому якось допомогти. Тому вони вирішили зробити йому щось приємне і корисне. Один пасажир запропонував зібрати для хлопця трішки грошей, щоб він мав дещо для початку нового життя в новій країні.

Всі дуже радо згодилися з цим і дуже швидко зібрали досить велику суму грошей. Це був повний капеліх американських доларів, і ці гроші було подаровано хлопцеві.

Хлопець був шіро влічний людям за такий подарунок. Одержучи цей подарунок, він вперше глосно заговорів до всіх присутніх. Хоч він, як і всі інші на пароплаві, говорів по-німецькому, але мова його була якась дівна для всіх, бо була не подібна на мову інших пасажирів.

- Хто ти? З якої ти країни? - запитали його люди.

- Я українець, - сказав хлопець. - Я з України.

- Що це за така країна - Україна? - запитав хтось. - Я ніколи про неї нічого не чув. Де вона знаходиться і що вона собі являє?

/продовження буде/

B.

Translate the following sentences:

- * 1. Do you know what help we give to Turkey?
2. The Soviet Union sends all kinds of weapons to the countries of Central Asia.
3. I heard that France shipped 75000 troops to North Africa.
- * 4. He told it directly to me.
- * 5. We lent about three million dollars to Greece.
6. Egypt gives the Soviet Union cotton, and the Soviet Union gives Egypt weapons.

7. How much money did we lend Italy?
8. American people¹ give help to the entire world.
- * 9. Yugoslavia needs help.
10. We pay too much attention to aviation...
11. Our regiment has been in battle for three days; I think it needs a rest.
12. The Dniro is an important factor² in Ukrainian life.
- * 13. There are a few important canals in Ukraine.
14. He who controls Ukraine, controls the strategic point between the East and the West.
- * 15. Sea transportation is a very important factor in the life of all countries.
- 16 It is said that the Soviet Army is mighty and invincible. I don't think so.
17. Morally the Soviet Army is the weakest Army in the world.
18. What's your opinion about the Soviet Navy?
- * 19. Does Ukraine have river transportation?
20. Ukraine has land, air and sea communication with all the countries of the world.
21. One thing Ukraine needs is exterior commerce.
22. Lviv has a strong and beautiful fortress which is known as the Citadel.

1. американський народ

2. фактор

СЛОВНИК - VOCABULARY.

Азія /ж/		Asia
артерія /ж/ артерії		artery
Африка /ж/		Africa
басейн /ч/ басейни		basin
безпосередньо	/Adv./	directly, immediately
Болгарія /ж/		Bulgaria
взаємини /Plural/		mutual relation, interrelation
відносини /Plural/		terms, relations, connections
відношення /с/ відношення		relation; attitude
володіти /Imperf./ володію володієш володіє володіємо володієте володіють	/Inf./	to own, to possess, to be in possession
гавань /ж/ гавані		harbour; haven, port
географічний, -а, -е, -і	/Adj./	geographical
глянути /Perf./ гляну глянеш гляне глянемо глянете глянуть	/Inf./	to look /to glance/, to cast a look; to throw a glance
горб /ч/ горби		hill, mound
Греція /ж/		Greece
Дунай /ч/		the Danube
Дунайський, -а, -е, -і	/Adj./	Danube

Єгипет /ч/		Egypt
життєвий, -а, -е, -і	/Adj./	vital, lively
завдяки	/Adv./	thanks to, owing to
зір /ч/		eyesight; vision
з точки зору		from the /stand/point of view
зовнішній, -я, -с, -і	/Adj./	outer, outward; external
зокрема /	/Adv./	in particular
Індійський океан		the Indian Ocean
Італія /ж/		Italy
канал /ч/		canal; channel
канали		
контролювати - контролювати		to control; to check
контролю	/Inf./	
контролюєш		
контролює		
контролюємо		
контролюєте		
контролюють.		
мапа /ж/		map
мапи		
могутній, -я, -с, -і	/Adj./	mighty; strong, powerful
морський, -а, -е, -і	/Adj./	sea-, marine, nautical
півострів /ч/		peninsula
півострови		
побережжя /с/		sea/coast; shore
побережжя		
поверхня /ж/		surface
поверхні		
погляд /ч/		look; glance
погляди		
поглянути /Perf./	/Inf./	to look; to cast /to throw/ a
погляну		glance
поглянеш		
погляне		
поглянемо		
поглянете		
поглянуть		

поло́ження /с/ по́лбження		position, location
поляга́ти /Imperf./ поляга́с поляга́ють	/Inf./	to consist /in/
прито́ка /х/ прито́ки		tributary, affluent
ріка́ /х/ ріки		river
річковий, -а, -е, -і /Adj./		river
Середзе́мне мо́ре		the Mediterranean /Sea/
сполу́чення /с/ сполу́чення		communication; connection
Суецький кана́л /Суец/		Suez /canal/
сухопу́тний, -а, -е, -і /Adj./	/dry/	land
страте́гія /х/		strategy
стратегі́чний, -а, -е, -і /Adj./		strategic/al/
торгі́вля /х/		trade, commerce
торгове́льний, -а, -е, -і /Adj./		trade, trading, commercial
Туреччи́на /х/ Турці́я /х/		Turkey
форте́ця /х/ фортеці		fortress; citadel
Югосла́вія /х/		Jugoslavia

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 120

ЧАСТИНА I.

Поверхня і природа України.

Коли б ми піднялися так високо, щоб могли своїм поглядом охопити увесь простір України, то перш за все ми побачили б велику рівнину. Тільки на південно-західній межі країни та на півдні Кримського півострова ми побачили б гори, тобто - українські Карпати і Кримські гори.

Гори в Україні займають лише одну десяту її площі. Решта, тобто - дев'ять десятих території /терену/ України - це широка рівнина з височинами і низинами, з горбами і долинами.

Вигляд української території дуже різноманітний, але в основному¹ можна відрізнити /розрізнити/ три смуги: смугу степів, смугу лісів і мішану смугу - лісів і степів. Степи займають південні і південно-західні простори України, зокрема - понад Чорним і Азовським /Озівським/ морями. Ліси займають переважно північно-західну частину України. Мішана смуга лісів і степів займає центральну частину.

Степова і мішана смуги - це найбільш характерні частини України. Вони також і найбагатші, бо мають надзвичайно добрий родючий ґрунт. Цей ґрунт - відомий український чорнозем, що належить до найкращих ґрунтів у цілому світі. Загальна площа такого чорнозему в Україні дорівнює 70 мільйонам гектарів, тобто - вона, після американської, найбільша в світі.

Родюча українська земля дуже багата на² різноманітну рослинність. Взагалі природа України дуже розкішна. Тут ростуть

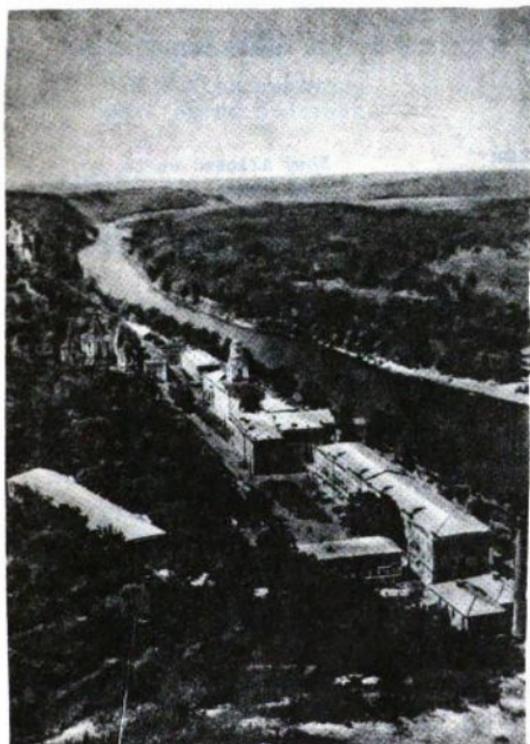
1. в основному - on the whole

2. багата на - rich in

майже всі породи рослин, крім тропічних. Цьому дуже сприяє помірний м'який клімат і цілий ряд інших вигідних природних умов, зокрема - густа мережа /сітка/ річок.

Ліси в Україні переважно листяні, тобто - в них ростуть дерева, що мають листя /листки/. До таких дерев, що найбільш поширені в Україні, належать: дуб, береза, клен, ясен, тополя і верба. Із шпилькових дерев найчастіше зустрічаються сосна і яліна.

/продовження буде/

Краєвид центральної частини України. Мішана смуга лісів і степів. Рівнина з горбами й долинами.

PART II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases (continuation).

The dative case (answers the questions КОМУ? ЧОМУ?) is used with the following verbs:

ВІДПОВІДАТИ:

Я вже відповів йому́.

I answered him already.

ВІРИТИ:

Я вірю цьому́.

I believe it.

Він вірить мені́.

He trusts me.

Дозволяти:

Нам дозволили залиши́-
тися вдома.

They allowed us to
stay home.

Хто вам дозволив узя́ти
моє авто?

Who gave you permission
to take my car?

Допомагати:

Я допомагаю їй як
мо́гу.

I help her as much as
I can.

Дякувати:

Дуже дякую вам.

Thank you very much.

Житися:

Нам живеться дуже
погано /добре/.

We live very badly
(well).

Як вам живеться?

How is your life?
(How are you getting on?)

Заздрити:

Він їм не заздрить.

He doesn't envy them.

здаватися:

Мені здається, буде
дощ.

It looks like rain.

Перешкоджати:

Він не перешкоджав
мені це робити.

He did not prevent
(stop) my doing it.

подобатися:

Вона мені подобається.

I like her.

The following verbs require the indirect object in the dative case:

Відрекомендувати:

Він відрекомендував
мені свого приятеля.

He introduced his friend
to me.

Давати:

Він дав мені свою
книгу.

He gave me his book.

Дарувати:

Вона подарувала мені
цю книгу.

She presented me this
book.
(She made me a present
of this book.)

забороняти:

Цього мені ніхто не
забороняв.

Nobody forbade me that.

обіцяти:

Він пообіцяв йому це
зробити.

He promised to do it
for him.

платити:

Я плачу йому готівкою.

I pay him in cash.

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. If I get the money today, which my father was to send me yesterday, I'll go with you to S.F.
2. Give me a ring when he comes.
3. He writes to me more often than you do.
4. He made her a present of a watch.
5. How old are your children? My son is 7 years old and my daughter is 4 years old.
6. If I feel too cold, I'll put on my overcoat.
7. He said that he would help me, but I didn't believe him.
8. I'll send you these books by mail.
9. Can you explain to me why you don't want to sell me your car? I'm offering you a good price.
10. The Chief ordered me to finish work by Tuesday.
11. Having read this book, I returned it to the student who had given it to me.
12. I was told to find out when the train would arrive.
13. When will you return the money you borrowed from me a month ago? Don't worry, I always return money on time.
14. I asked him to bring me a camera from Europe.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

А.

Випадок на кораблі.

/продовження/

Ще не встиг хлопець відповісти на питання, як раптом хтось у наговпі сказав, що він знає дещо про Україну, і почав розповідати про цю країну і її народ. Але те, що він говорив, було таке дивне, що хлопець відразу втратив свій добрий настрій і не захотів розмовляти.

Невідомий пасажир говорив, що він десь чув про Україну, як про дику некультурну країну, що знаходиться, здається, в Азії. Якийсь інший пасажир додав, що він від когось чув про те, що Україна - це тільки частина Росії, а українці - народ нижчого сорту. Хтось інший сказав, що українці не здібні мати свою власну державу, бо вони не мають таких здібних людей, щоб могли нею керувати.

Навколо цього почалася довга розмова, під час якої кожен намагався щось сказати і кожен говорив усе, що тільки приходило йому до голови. І кожен говорив такі речі, з яких було ясно видно, що ніхто з них не знав про те, про що він говорив.

Розмовляючи, всі забули про бідного хлопця і ніхто не звертав на нього уваги. Вони думали, що він не розуміє німецької мови. А хлопець тим часом сидів окремо від усіх, слухавчи все це з великим болем. Він був блідий і схвильований.

Нарешті, коли один пасажир сказав ще щось эле про українців, сталося щось зовсім несподіване для всіх. Хлопець раптом устав, швидко вийняв із своєї кишені всі ті гроші, що їх зібрали й подарували йому пасажіри, і кинув їх у гурт тих людей, що розмовляли біля нього. Гроші падали на їхні голови і на підлогу навколо них.

- Досить! - крикнув хлопець. - Як вам не соромно - говорити про невідомі вам речі і при тому ображати цілий народ! Ви говорите про Україну і навіть не знаєте, де вона є. Україна - одна з найбільших країн у Європі, а ви говорите, що вона в Азії. А про культуру українців нехай говорять вам ось такий факт: я тут найменший серед вас, але я знаю географію й історію так добре, що про кожен вашу країну зможу розказати все точно і правильно. І я не дозволю собі образити інший народ. А те, що ви говорили тут у мої присутності - це найбільш некультурна річ. Тому я не можу прийняти від вас допомогу. Візьміть свої гроші, вони мені не потрібні!

Хлопець так хвилювався, що не зміг далі говорити і почав плакати. Всі пасажіри стояли мовчки, і почували себе дуже неприємно. Їм справді було соромно.

B.

Translate the following sentences:

1. Who was helping you to build your house?
2. No one helped us! We did it ourselves.
- * 3. Did you give an answer to him?
- * 4. Does she believe you?
5. I believe none of you!
6. You did permit me to use your things?
7. My boss allowed me to take two days off.
8. Did he thank you for everything you had done for him?
9. Don't envy him; he's a miserable man.
- * 10. Everybody envies me, but I really don't know why.
11. It seems to him that everybody is against him.
12. He prevented me from finishing my work in time.
- * 13. I couldn't speak; you disturbed me.
14. I don't like his manner.
- * 15. She likes tall and big trees.
16. I would like to introduce my wife to you.
- * 17. Who gave you this order?
18. They presented me with a nice tea-set*.
19. I didn't give any present to her.
20. The police have forbidden us to play cards.
21. Did he promise to marry you?
22. I didn't promise her anything.
- * 23. We haven't paid him our debt yet.
- * 24. I haven't paid her for my room yet.

* чайний сервіс

СЛОВНИК - VOCABULARY

береза /ж/
берізи

birch

верба /ж/
верби

pussy willow

вигідний, -а, -е, -і

/Adj./

advantageous, beneficial

відрізняти - відрізнити
відрізняю відрізняю
відрізняєш відрізняєш
відрізняє відрізняє
відрізняємо відрізняємо
відрізняєте відрізняєте
відрізняють відрізняють

/Inf./

to distinguish; to make difference

грунт /ч/
грунти

soil

долина /ж/
долини

valley

дуб /ч/
дуби

oak

зустрічатися - зустріну́тися /Inf./ to be found, to be meet
зустрічається зустрі́неться
зустрічаються зустрі́нуться

клен /ч/
клени

maple

листок /с/
листки

leaf

лістя /с/

leaves; leafage, foliage

листяний, -а, -е, -і

/Adj./

deciduous

мережа /ж/
мережі

network

мішаний, -а, -е, -і	/Adj./	mixed up
некультурний, -а, -е, -і	/Adj./	uncultured
низина /ж/ низини		lowland
помірний, -а, -е, -і	/Adj./	moderate, temperate
порода /ж/ породи		species, breed; kind; sort
поширений, -а, -е, -і	/P.P.P./	broadened; prevailing; wide-spread
природа /ж/		nature
природний, -а, -е, -і	/Adj./	natural; native
решта /ж/		remainder; balance; remnant
різноманітний, -а, -е, -і	/Adj./	diverse, various
родючий, -а, -е, -і	/Adj./	fecund, fertile
розкішний, -а, -е, -і	/Adj./	luxurious, magnificent
розрізняти - розрізніти /див. відрізняти-відрізнити/	/Inf./	to distinguish, to discern
рослина /ж/ рослини		plant
рослинність /ж/		vegetation
сосна /ж/ сосни		pine
сприяти	/Inf./	to help, to assist; to be favorable
степ /ч/ стеги		steppe
тропічний, -а, -е, -і	/Adj./	tropical
умова /ж/ умови		condition

характёрный, -а, -е, -і	/Adj./	typical; characteristic
чорнозем /ч/		black soil; fertile soil
шпилько́вий, -а, -е, -і	/Adj./	coniferous
ялі́на /ж/ ялі́ни		fir
я́сен /ч/ я́сени		ash-tree

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 121

ЧАСТИНА I.

Природа України. (продовження)

Особливо багато в Україні садів. Поети кажуть, що вся Україна - це майже суцільний сад. Всі українські села і також більшість міст потопляють (тонуть) в садах. Навіть села в степу являють собою острови садів. Майже біля кожної хати є хоч невеличкий садок. У цих садах і садках ростуть найрізноманітніші породи овочевих (фруктових) дерев. Вони дають надзвичайно багаті врожаї овочів (фруктів), ягід і горіхів.

Найбільш поширені породи овочевих дерев такі: яблуна, груша, вишня, слива, абрикоса і різні сорти (роди) горіхів. Такі овочі, як яблука, груші, вишні, сливи, абрикоси, а також горіхи - це не тільки звичайна їжа українського населення, але й товар, яким Україна постачає цілий Радянський Союз.

Крім того в Україні також росте дуже багато винограду, малини, полуниць та інших ягід. На півдні України розводять навіть цитринові рослини, але це рідке явище в Україні; тому такі овочі, як цитрини (лимоні) і помаранчі (апелєсини) в Україну привозять з інших країн.

Але садки біля кожної хати розводять українці не тільки заради господарської вигоди, але й просто для краси. Сади й садки надають селам і містам України надзвичайно гарного

вигляду¹. Цей вигляд особливо гарний на весні, коли саді цвітуть.

Великої краси надає Україні також велика кількість квітів, що ростуть і цвітуть скрізь, на кожному кроці². В степах і полях України росте дуже багато різних диких квітів, які надають їм вигляду різнокольорового килима. На весні і влітку цей килим яскравий і веселий, а восени - ніжний і сумний. Також багато господарських рослин, що їх сіють і садять селяни, влітку цвітуть і мають вигляд квітів. Наприклад, така рослина, як соняшник, що з його насіння роблять олію, має вигляд великої жовтої квітки. До таких рослин належить також мак.

В своїх дворах і на своїхгородах люди в Україні спеціально сіють і садять квіти. Причому - квітів повно³ не тільки по селах, але й по містах. Навіть таке велике місто, як Київ, чужоземні туристи називають містом садів і квітів.

(продовження буде)

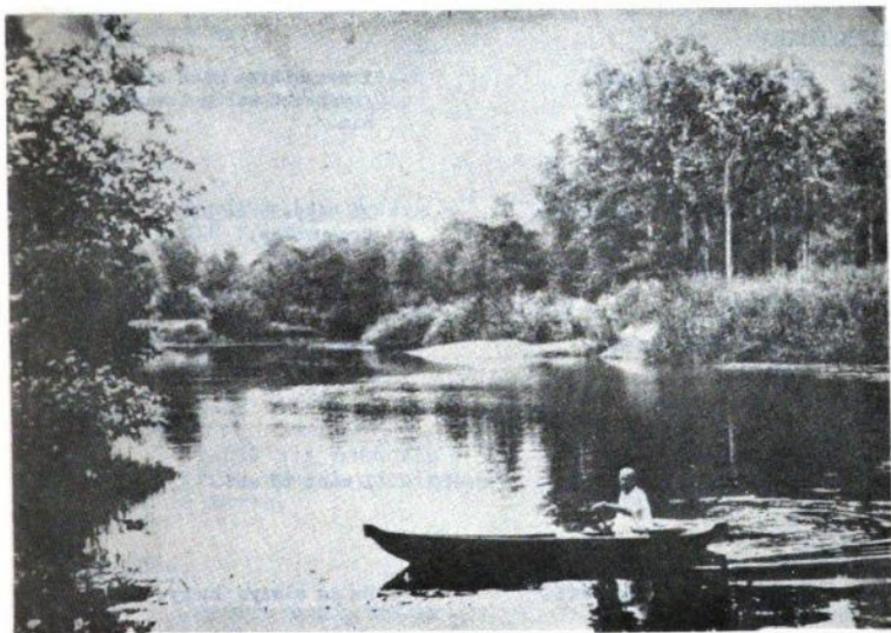
-
1. надавати вигляду - to make a view /appearance/, to create a view
 2. на кожному кроці - everywhere /on every step/
 3. повно (квітів) - full /flowers/

Краєвиди України.

Звичайний вигляд українського містечка в центральній частині України. Містечко Біла Церква, недалеко від Києва.

Краєвиди України.

Звичайний краєвид центральної частини України. Річка і ліс
недалеко від Полтави.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases /continuation/.

The dative case is used with the following verbs /see grammar of lesson 120/:

співчувати:

Я співчуваю йому́.

I sympathize with him.
/My heart warms towards him./

траплятися:

Йому́ це трапляється
часто.

It happens to him
frequently.

тиснути руку:

Я потиснув йому́
руку.

I shook hands with him.
/I shook his hand./

хотітися:

Мені́ хочеться їсти.

I want to eat.

щастити:

Йому́ завжди щастить.

He is always lucky.

The following verbs require the indirect object in the dative case:

показувати:

Покажіть мені́ вашу
книгу.

Show me your book.

посилати:

Вона́ щомісяця поси́лає
своєму́ синові гроші.

She sends money to her
son every month.

пояснювати:

Поясніть йому це прикладом.

Explain it to him by an example.

продавати:

Він продав мені своє авто.

He sold me his car.

пропонувати:

Вона запропонувала мені свою допомогу.

She offered me her help.

радити:

Я раджу вам купити цей костюм.

I advise you to buy this suit.

розказувати:

Розкажіть мені про неї.

Tell me about her.

розповідати:

Старий дід розповів дітям цікаве оповідання з життя.

The old grandfather told the children an interesting life story.

сказати:

Скажіть мені, де ви були?

Tell me where you have been.

телефонувати /дзвонити/:

Він потелефонував мені.

He called me.
/He phoned me./

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. He sings very well. Yesterday he sang* several Ukrainian songs for us.
2. I poured him some wine but he did not drink it.
3. I threw the ball to the boy but he didn't catch it.
4. I met Petrenko in the street yesterday and did not believe my eyes.
I thought that he was still in Europe.
5. Remind him to return the money he borrowed from me last week.
6. Had I known that you were sick I would have brought you some books and magazines.
7. This climate does not suit you.
8. Today we did not receive letters from anywhere.
9. I do not want to be disturbed.
10. If you allow me, I'll hang my suit in your wardrobe.
11. If you return this book to me, I'll give you another one.
12. Had you returned this book to me, I would have given you another one.
13. He never helps anyone.
14. Our teacher advises us to read Ukrainian every day.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

* проспівав

ЧИТАННЯ, ПЕРЕКЛАД І РОЗМОВА.А.Подорож по Україні.

Уявімо собі, що ми вирішили зробити подорож по Україні, щоб на власні очі¹ побачити, як вона виглядає і що вона собою являє. Для того, щоб розпочати таку подорож, ми мусили б вибрати один із двох можливих шляхів сполучення між Америкою і Україною: повітряний або морський. Уявімо собі, що ми вибрали морський шлях, бо він, на нашу думку², приємніший і спокійніший, ніж повітряний, хоч і набагато* довший та дорожчий.

Отже - ми сідаємо на пароплав у Нью Йорку і пливемо через океан до берегів Європи. З океану наш пароплав мусить увійти в Середземне море, минувши береги Африки. Потім, минувши береги Малої Азії, де знаходиться Туреччина (Турція), наш пароплав входить у Чорне море. Тут наш пароплав бере напрямом³ прямо на Одесу³, найбільший український порт на Чорному морі. Правда, найкраща гавань на чорноморському побережжі України є в Севастополі і наш пароплав міг би зупинитися там, а ми могли б почати свій подорож по Україні з Криму. Але тому, що Севастопіль - це військово-морська фортеця, де стоять тільки військові кораблі, вхід чужоземним кораблям у севастопільську гавань не дозволений.

Ми зупиняємося в Одесі і звідси починаємо свій огляд України.

Наше перше враження надзвичайно добре. Не дивлячись на те⁴, що Одеса - це велике індустріальне і торговельне місто, що має більше ніж 600.000 постійних мешканців, воно виглядає дуже гарно і майже цілком вільне від бруду й диму. Це чисте й веселе місто, повне сонця⁵ і свіжого повітря, що пахне морем і квітами. Одеські** вулиці й бульварі** рівні й широкі, з великою кількістю різноманітної рослинності. Місто має розкішні парки й сквери і дуже багато чудових архітектурних** будівель та пам'ятників.

Між іншим, Одеса - досить молоде місто. Воно існує тільки з 1794-го року, коли було збудовано перший одеський порт. В будівництві міста брали активну участь деякі відомі люди з Західної Європи, що дали на це будівництво багато грошей. Одеса - це головний центр зв'язку України з Західною Європою і з усім світом.

(продовження буде)

-
* набагато /Adv./	- by far
** одеський, -а, -е, -і /Adj./	- Odessa
** бульвар /ч/	- boulevard
** архітектурний, -а, -е, -і /Adj./	- architectural

Вірази:

1. на власні очі (бачити, побачити) - to see by one's own eyes.
2. на нашу думку - in our opinion, we think
3. брати напрямок на (прямо на...)... - to take direction toward (directly toward...)
4. не дивлячись на те, що ... - in spite of ...
5. півний (півна, півне) сонця... (півний чогось) - full of sun (lot of sun)... (full of something)

B.

Translate the following sentences:

1. She sympathizes with him; he's a weak and poor person.
2. My heart warms towards him.
3. The Ukrainians aren't in sympathy with your ideas.
4. How often does he send you money?
5. This man shakes hands with everybody.
6. He entered my room and shook my hand...
7. I feel like having a million dollars.
8. They always feel like eating.
9. She always was lucky.
10. I had luck in winning thirty dollars yesterday.
- * 11. Who showed you the way to my home?
12. Can somebody show me some product of this factory?

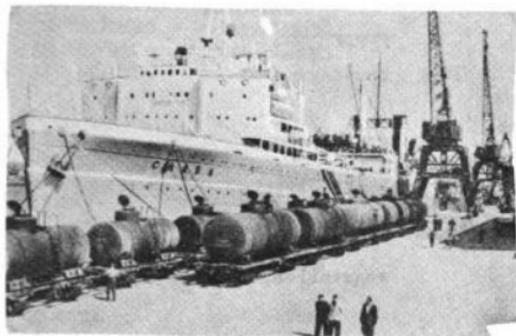
13. They say they sent me a check for \$187, but I haven't received it yet.
14. Please explain to your students that speaking loudly in the class during the lesson is prohibited.
- * 15. Did somebody explain to you what it means?
- * 16. I think I'll sell my car to my neighbor. He'll pay me in cash¹.
17. Who sold you this thing?
18. They offered me a new position, but I couldn't accept it.
I like my job here.
- * 19. She told us many stories, but she didn't tell us the story we wanted to hear.
- * 20. My grandmother told me /some/ interesting tales.
21. What did they tell you?

Краєвиди України.

Чорноморське побережжя
України. Місто Ялта на
Кримському півострові.

Місто Одеса. Головна
вулиця.

Частина порту в Одесі.
Пароплав "Слава" (злігу).

СЛОВНИК - VOCABULARY

абрикóса /ж/ абрикóси	apricot
апелсьóси /ч/ апелсьóсини	orange
ви́года /ж/ ви́годи	profit, advantage, benefit
виногра́д /ч/	grapes
ви́шня /ж/ ви́шні	cherry
врожа́й /ч/ врожа́ї	harvest, yield, crop
горо́д /ч/ горо́ди	vegetable garden
господáрський, -а, -е, -ї /Adj./	economic/al/
гру́ша /ж/ гру́ші	pear
зара́ди	/Adv./ for the sake /love/ of
кві́тка /ж/ кві́тки	flower, bloom
лимо́н /ч/ лимо́ни	lemon
мак /ч/	poppy
мали́на /ж/	raspberry
насі́ння /с/	grain, seed
невели́чкий, -а, -е, -ї /Adj./	small, little
ні́жний, -а, -е, -ї /Adj./	tender, delicate
óвоч /ч/ óвочі	vegetables, fruit
овоче́вий, -а, -е, -ї /Adj./	vegetable, fruit, green

острів /ч/ острови		island
повно	/Adv./	completely, full
поет /ч/ поети		poet
полуниця /ж/ полуниці		strawberry
помаранча /ж/ помаранчі		orange
постачати - постачити постачаю постачу постачаєш постачиш постачає постачить постачаємо постачимо постачаєте постачите постачають постачать	/Inf./	to supply, to furnish /with/; to provide /with/
потопати потопаяу потопаяєш потопаяє потопаяємо потопаяєте потопаяють	/Inf./	to drown; to sink
причому	/Adv./	besides that
розводити - розвести розводжу розведу розводиш розведеш розводити розведе розводимо розведемо розводите розведете розводять розведуть	/Inf./	to breed, to propagate, to raise
садок /ч/ садки		/small/ garden, orchard
садити - посадити саджу садиш садить садимо садите саджать	/Inf./	to plant

сі'яти - посі'яти	/Inf./	to sow
сію		
сієш		
сіє		
сіємо		
сієте		
сіють		
сли'ва /з/ сли'ви		plum
сон'яшник /ч/ сон'яшники		sunflower
сумні'й, -а, -е, -і	/Adj./	sad, melancholy; mournful
суцільний, -а, -е, -і	/Adj./	continuous, solid, compact; entire
тону'ти - потону'ти	/Inf./	to drown; to sink
тону́		
тоне́ш		
тоне́		
тоне́мо		
тоне́те		
тону́ть		
цві'сті - зацві'сті	/Inf./	to bloom, to blossom, to flower
цвіту́		
цвіте́ш		
цвіте́		
цвіте́мо		
цвіте́те		
цвіту́ть		
цитри'на /ж/ цитри'ни		lemon
я'блу'на /з/ я'блу'ні		apple-tree

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 122

ЧАСТИНА I.

Природа України.

(закінчення)

Світ тварин і птахів на Україні¹ також дуже різноманітний. У лісах і степах України живе багато диких звірів і птахів. З хижих звірів² (хижаків) найбільш відомі в Україні вовки, ведмеді, лиси (лисиці) і дикі кабани. Левів і тигрів в Україні немає. Немає також і таких тварин, як слони, верблюди і мавпи. З хижих птахів² найбільш поширені в Україні орли. Звичайними птахами в Україні є горобці, голуби, ластівки, сойки, ворони, зозулі, леліки, журавлі і степові та морські чайки. Ці птахи живуть близько від людських хат, або навіть при людських хатах.

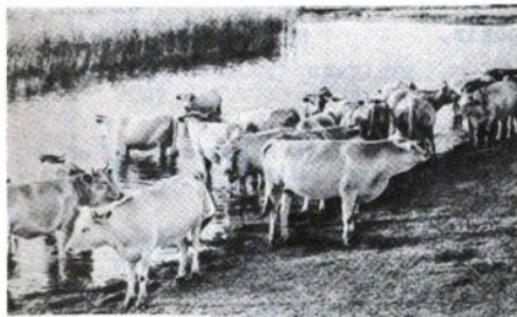
Між іншим, Україна дуже славна своїми співочими птахами³. В лісах, а особливо в садах України є багато солов'їв, спів яких звучить надзвичайно музично. Український соловей (соловейко) - це справжній артист. Коли цвітуть сади, по всій Україні лунають такі чудові концерти солов'їв, що люди слухають їх, як справжню музику. Особливо гарно буває це вночі. А в степах і полях вдень співають жайворонки, спів яких також дуже музичний.

В річках і озерах України дуже багато різної риби. Тому в Україні дуже поширене рибальство. В морях України багато різної морської риби, а також морських раків (крабів). В

Чорному морі українські рибалки ловлять багато оселёдців. З великих морських хижаків у Чорному морі трапляються³ тільки акули. Китів немає. Немає також і тюленів. Про крокодилів українці знають лише з книжок⁴.

З гадів² на Україні є тільки різні види звичайних гадюк. Є також багато жаб і ящірок.

1. на Україні - in Ukraine
2. з (хижих) звірів, птахів, гадів... - from (carnivorous) beasts, birds, reptiles...
3. трапляються акули - one can meet sharks

Звичайний краєвид степової частини України. Корови біля річки в степу.

Вівці серед степу в степовій частині України.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases /continuation/.

The dative case is used with the following verbs /see grammar of lessons 120 and 121/:

дорівнювати:

Йому ніхто не
дорівнює.

He has no equal.
/None equals him./

заважати:

Хто вам заважає?

Who prevents you
/from making it/?

минати /in designating age/:

Йому минуло 10 років.

He is ten years old.

набридати:

Йому набридло сидіти
в бібліотеці.

He is tired /sick/ of
sitting in the library.

нагадувати:

Нагадайте йому про
мене, будь ласка.

Please remind him
of me.

належати:

Це авто належить
моєму батькові.

This car belongs to
my father.

снитися:

Їй часто сняться
сни.

She dreams frequently
/she sees visions in
her sleep/.

підходити /in the meaning "to fit"/:

Ключ підходить до замка́.

The key fits the lock.

The following verbs require the indirect object in the dative case:

наказувати:

Лейтенант наказав
сержантові піти
до штабу.

The lieutenant ordered
the sergeant to go to H.Q.

позичати:

Він позичив мені
10 карбованців.

He lent me ten
karbovanetses.

Note the use of the dative in the following expressions:

Цей колір вам до
лиця́.

This color suits you
/to your face/.

Він /вона.../ приділяє
йому /їй.../ ува́гу.

He /she.../ pays heed
to him /her.../.

Лікар вирвав йому́
зуба́.

The dentist took out his
tooth.

Голяр /перукар/ поголив
мені боро́ду.

The barber shaved my
beard.

Лікар перев'язав їй
ра́ну.

The doctor bandaged her
wound.

Хірург зробив мені
опера́цію.

The surgeon operated me
/made operation on me/.

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. Because my wife is Ukrainian, she often helps me write grammar exercises.
2. My grandfather promised my wife a new car.
3. He is cold, but we are warm /impersonal construction/.
4. I need paper; he needs a pen; she needs a pencil; we also need copybooks.
5. My father sends me money by mail.
6. When you ask me, I answer you.
7. Whom do you pay in a store? I pay the cashier.
8. May I pay the salesman? No, you must pay the owner of the store.
9. Does she like him? No, she doesn't like him.
10. How much do I owe you?
11. Please pour me a cup of coffee.
12. The waiter served us dessert.
13. The manager will ring you up when he comes.
14. He was told to bring chalk from the neighboring class.
15. She was offered interesting work.
16. We are paid twice a month.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

ЧІТАННЯ, ПЕРЕКЛАД І РОЗМОВА.А.Подорож по Україні./продовження/

З Одеси ми виїжджаємо по́тягом оглядати степову частину України. Наш по́тяг їде до Херсона́ через Микола́їв. По дорозі нам видно з вікна вагона широкі степи́, що лежать по обидва бо́ки¹ залізниці. Здається, що цим степам немає ні кінця, ні краю². Але це не дикі голі степи, а суцільні культурні поля, вкриті різноманітною рослинністю. До самого моря доходить смуга родючого українського чорнозему, що дає найкращі в світі врожаї.

Зупинившись на одну́ добу в Микола́єві, ми оглядаємо це друге (після Одеси) велике індустріальне місто і порт України на чорноморському побере́жжі. Місто розташоване на віддалі 74-х кілометрів³ від моря - в тому місці, де в море вливається (впадає) велика українська ріка Буг, що її українці називають також "Бог". Через микола́ївський* порт з України ідуть у порти всього світу найбільші вантажі українського зерна і заліза. В Микола́єві є найбільша в Україні верф,** де будують і ремонтують великі морські кораблі - пасажирські, торговельні і військові. В місті і навколо міста є також багато різних заводів і фабрик.

Особливо багате фабрик, що роблять консерви з риби, яку ловлять тут близько в морі і в річках та озерах.

З Миколаєва ми їдемо до Херсона - третього великого порту України біля Чорного моря. Це місто знаходиться на Дніпрі, близько від того місця, де цей найбільший український річковий шлях з'єднується з морем. Тому Херсон називають морськими воротами з Дніпра в Чорне море.

Херсон - це справжній природний центр степової частини України. Саме місто дуже гарне: чисте, тихе і все потопіє (тоне) в садах. Влітку Херсон являє собою найбільший на півдні України центр торгівлі овочами: яблуками, грушами, вишнями, сливами, абрикосами, а спеціально - виноградом, кавунами** й динями**. По всьому Радянському Союзу знають славні херсонські*** кавуні, бо саме в степах навколо Херсону їх росте найбільше і вони найкращі.

З Херсону ми їдемо авто́м до степової місцевості, що називається Асканія Нова. Це одна з найбільших у світі територій дикого степу, що його спеціально зберігає держава для наукової праці. Тут живуть майже всі тварини світу і рідкі породи рослин.

(продовження буде)

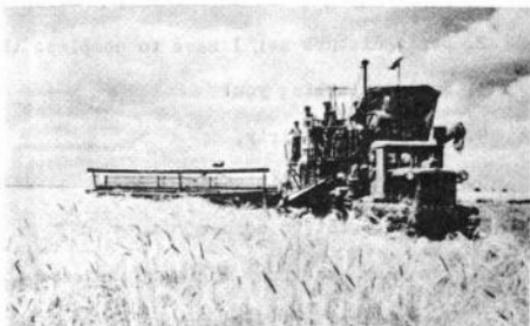
* миколаївський, -а, -е, -і /Adj./ - Mykolayiv
** верф /ж/ (Pl. верфі) - wharf, shipyard
*‡ кавун /ч/ (Pl. кавуні) - water-melon
‡‡ диня /ж/ (Pl. дині) - melon
*‡‡ херсонський, -а, -е, -і /Adj./ - Kherson

Краєвіди України.

Збір яблук у саду на півдні України.

Збір врожаю в степовій частині України.

Дніпро в степовій частині України, недалеко від Херсона.

Вирази:

1. по обидва боки (+ gen.) - on both sides
2. степам немає ні кінця, ні краю - there is no end to the steppes...
3. на віддалі... кілометрів
(метрів і т.п.) - at a distance of about...
kilometers (meters, etc.)

B.

Translate the following sentences:

1. A kilogram equals a thousand grams.
2. Don't disturb me; I have to complete this work by evening.
- * 3. Am I disturbing you?
4. She is over thirty.
5. I am tired of listening to you.
6. I don't want to bother you.
7. I'm sick and tired of doing the same thing every day.
8. I was tired of listening to it so I left.
9. They are tired of each other.
10. Please remind me tomorrow that I have to write an answer to this letter.
- * 11. I always remind him about his debts, but he doesn't worry about them.
12. To whom does this house belong?
- * 13. Does it belong to you?
14. She dreamed that she met a tall and handsome boy. But it was only a dream.
15. What did you dream last night?
16. This job suits him perfectly.

- * 17. It doesn't suit you.
- * 18. Who ordered you to do it?
- * 19. If your commanding officer ordered you to do it, you have to fulfill his order.
- * 20. To whom did you lend the money?
- 21. Can you lend me some paper and a pencil?

P A R T V.

INTERPRETING.

1. Hello. What can I do for you?

2. У мене великі клопоти. Я вам зараз розповім усё по черзі¹.

1. Well, take a seat, please. What's your name?

2. Мене зовуть Іван Миколаєвич Калафацько. Я інженер і працюю в Дрогобичі.

1. How did you get to Kyiv?

2. Я приїхав сюди в командировку по справах нашого заводу.

1. Why did the plant send you here?

2. Я повинен купити для нашого заводу шість електромоторів.
Я приїхав сюди з двадцятьма тисячами карбованців у кишені.
Їх більше немає в мене.

1. Where is the money? Have you lost it?

2. Згубив?! Їх украли в мене!

1. Who stole it and when? Tell me how it happened.

2. Я й розповідаю все по черзі, а ви мені перешкоджаєте.

1. Don't get excited. Continue your story quietly.

2. Вам добре говорити: "Продовжуйте спокійно оповідати".
А що я буду робити? Де я візьму 20 тисяч?

1. Well, well, go on with the story.

2. Я приїхав до Києва вчора вранці. На вокзалі я познайомився з однією дівчиною.

1. What girl?

2. Звичайна дівчина. Досить гарна блондинка, гарно одягнена, високого росту з синіми очима.

1. Well, that's all very well. But who's the girl?

2. Вона дочка директора одеської міської лазні. Так вона сказала мені.

1. Where's she living?

2. Я не знаю. Я не питав її. Думаю, що вони мають мешкання при лазні.

1. Do you know where she works?

2. Звідки я можу знати? Я цим не цікавився. Може також у лазні.

1. What were you interested in? What were you talking about?

2. Ми говорили про погоду, про Київ. Вона розповіла мені багато цікавого про столицю.

1. Did you tell her anything about yourself?

2. Звичайно. Я розповів їй, хто я й чому сюди приїхав.

1. That means she knew that you had that money with you?

2. Так, мабуть, знала, хоч я їй про це не говорив.

1. O.K. What did you do after you met that girl?

2. Я попросив її показати мені Київ. Вона охоче погодилася.

1. Where did you go with her?

2. Спочатку ми поїхали до ресторану обідати.

1. And then?

2. Потім ми взяли човен і попливли через Дніпрó.

1. Where?

2. Спочатку ми плавали човном по річці, а потім попливли до Труханового острова. Там ми гуляли на березі.

1. Did you go to the movies?

2. Ні, вона сказала, що в неї болить голова й вона хоче походити на свіжому повітрі.

1. And what then?

2. Я попросив її показати мені Шевченківський музей.

1. And she did not want to?

2. Так, вона сказала, що вона не любить дивитися на старі речі.

1. But you said she was working in the Museum?

2. Ні, я вам цього не говорив. Я сказав: "Можливо вона працює в лазні", бо вона дочка директора лазні.

1. She told you that?

2. Так. Я ж вам уже говорив про це. От ви знову перешкоджаєте мені.

1. Wait a minute. You did ask her to show you the Shevchenko's Memorial Museum?

2. Так. Я кілька разів пропонував їй поїхати до музею, тому що кожному українцеві дуже цікаво побачити речі, зв'язані з пам'яттю нашого найбільшого поета.

1. Well. When did you find out that the money was missing?

2. Увечері.

1. Where did spend the evening?

2. В кіно. В найліпшому київському кінотеатрі. Цього вечора показували дуже цікавий французький фільм. Я забув як він звється...

1. That's not important. At what time were you there?

2. Наш сеанс почався о 8 годині. Але спочатку показували кіно-журнал? Дуже цікавий.

1. I don't care what news they were showing. When did you notice that the money was missing?
2. Коли кіно-журнал скінчився й почався головний фільм.
1. Where did you keep your money?
2. Вони були в мене в портфелі.
1. And where was the briefcase?
2. Він був увесь час зі мною.
1. All the time?
2. Так, я його поклав на крісло, на якому я сидів.
1. On the right or the left side?
2. Я поклав портфель праворуч від себе.
1. And where was your girl sitting at the time?
2. Вона сиділа також праворуч. Але тільки під час кіно-журналу.
1. Oh! And where did she sit afterwards?
2. Вона не сиділа, вона вийшла, як тільки почався головний фільм.
1. Where did she go?
2. А як я можу знати? Вона мені нічого не сказала. А спитати про це я не міг, бо ж незручно питати дівчину: "Куди ви йдете?"
1. Yes, Yes. She left and did not return?
2. Ні, не повернулася, хоч і сказала: "Я зразу повернуся".
1. And then you noticed that the briefcase was gone?
2. Ні, портфель був, але гроші зникли.

1. Have you seen the girl since then?

2. Ні, не бачив. Як ви думаєте, навіщо вона вкрала гроші?

1. Sure she did it. We'll try to find her. Do you want to add anything?

2. Я пригадав, як звався цей фільм: "Небезпечне знайомство"³.

-
1. по черзі	-	in turn, in order
2. кіно-журнал	-	movie-news
3. знайомство	-	familiarity, acquaintance

СЛОВАНИК - VOCABULARY

акула /ж/ акули		shark
ведмідь /ч/ ведмеді		bear
верблюд /ч/ верблюди		camel
вовк /ч/ вовки		wolf
ворона /ж/ ворони		crow
ворон /ч/ ворони		raven
гад /ч/ гади		reptile
гадюка /ж/ гадюки		snake; viper; adder
голуб /ч/ голуби		pigeon; dove
горобець /ч/ горобці		sparrow
жаба /ж/ жаби		toad, frog
жайворонок /ч/ жайворонки		lark
журавель /ч/ журавлі		crane
звір /ч/ звірі		wild (savage) animal; beast
звучати звучить звучать	/Inf./	to sound; to ring
озюля /ж/ озюлі		cuckoo

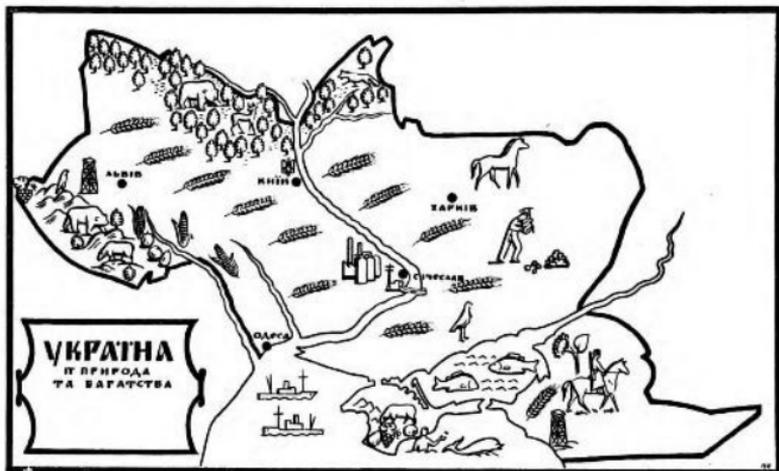
кабáн /ч/ кабáни		boar
кит /ч/ кити́	whale	whale
краб /ч/ краби́		crab
крокоди́л /ч/ крокоди́ли		crocodile
ла́стівка /ж/ ластівки́		swallow
ле́в /ч/ леви́		lion
ле́ліка /ж/ ле́ліки		stork
лис /ч/ лиси́		dog-fox
ма́нпа /ж/ ма́нпи		monkey
музи́чно	/Adv./	musical
оре́л /ч/ орли́		eagle
пта́х /ч/ пта́хи		bird
риба́льство /с/		fishing
сла́вний, -а, -е, -і /Adj./		glorious, famous; nice
сло́н /ч/ сло́ни		elephant
солове́й /ч/ солове́йко /ч/ солов'ї		nightingale
со́ро́ка /ж/ со́ро́ки		magpie
співо́чий, -а, -е, -і /Adj./		singing

тюле́нь /ч/ тюле́ні		seal
хижа́к /ч/ хижаки́		beast of prey
хи́жий, -а, -е, -і	/Adj./	predatory, rapacious
ча́йка /ж/ чайки́		gull
ящі́рка /ж/ ящірки́		lizard

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 123

ЧАСТИНА I.

Г о с п о д а р с т в о У к р а ї н и .

1. Сільське господарство.

Мало в світі є таких країн, де б усі природні умови були такі сприятливі для розвитку сільського господарства, як це є в Україні. 93% українських земель¹ придатні для хліборобства й інших видів сільського господарства. Це найбільший у світі відсоток придатної землі. Тому 80% українського населення займається сільським господарством.

Серед зернових культур в українському сільському господарстві перше місце займає пшениця. Щодо збору врожаю пшениці, Україна стоїть на третьому місці в світі. Україна дає Радянському Союзові понад 40% озимої пшениці.

Після пшениці в Україні найбільше сіють жито. Щодо площі посівів жита, Україна займає друге місце в світі, а щодо збору врожаю - третє місце.

Крім жита й пшениці, в Україні сіють ще овес і ячмінь та інші зернові культури, а також кукурудзу. Україна дає Радянському Союзові 30% збору ячменю і понад 50% кукурудзи. З ячменю, вівса й ще деяких зернових культур роблять крупу, а з крупі люди варять смачну кашу.

Великі врожаї дають в Україні також інші рослини, що з їхнього насіння виробляють олію. На півдні України також ростуть

риж і бавовна.

На горбах України росте найбільше картоплі. З іншої горбидини найбільш поширені горох, квасоля, капуста, огірки, помідори, гарбузи, морква, буряки і цибуля. На півдні України росте дуже багато кавунів і динь.

Особливо велике значення в українському сільському господарстві має цукровий буряк. Площа посівів цукрового буряка в Україні найбільша в світі. Щодо збору врожаю цукрового буряка і виробництва цукру Україна займає друге місце в світі. Україна дає Радянському Союзові 75% усього цукру.

Україна має також дуже розвинене тваринництво. Велика кількість трав, з якої роблять сіно, дає можливість² розводити дуже багато худоби. Крім коней, корів і волів, українські селяни розводять багато свиней і овець. З домашніх птахів в Україні найбільш поширені кури, гуси, качки й індійки.

1. землі (українські землі) - territories (Ukrainian territories)

2..давати можливість - to give opportunity, to give chance

PART II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases.

The accusative case is used:

1. The accusative case /answers the question КОГО ? ЩО?/ is used to express the direct object.

Будь ласка, виповніть
цю анкету.

Please fill out this
questionnaire.

Вона вчить свого сина.

She teaches her son.

Він розкаже вам дуже
цікаве оповідання.

He will tell you a very
interesting story.

Чи ви знаєте назву
тієї книги?

Do you know the title
of that book?

2. The accusative case sometimes answers the question КОЛИ ?
НА КОЛИ ?

Наш викладач приїде в
понеділок або в середу.

Our instructor will come
on Monday or Wednesday.

Він береже свої гроші
на наступний рік.

He saves his money for
next year.

3. The accusative case is sometimes used after the words ВЕСЬ and
ЦІЛИЙ .

Він працював увесь
/цілий/ день.

He worked the whole
day.

Вона ходила до школи
весь /цілий/ рік.

She attended school the
whole year.

4. If the goal of motion is expressed, the accusative case is used after the preposition в/у.

Ми йдемо́ в клуб
/у кіно́/.

We are going to the club
/to movies/.

Діти біжа́ть у сад.

The children are running
to the orchard.

Note that in this particular case the accusative answers the question куди?

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. Don't sit down - this seat is taken.
2. Will somebody meet you when you arrive there?
3. Ask the porter what time it is and ask him to bring the suitcases here.
4. My wife asked me to buy something for dinner.
5. She drank 5 cups of coffee and ate 2 sandwiches.
6. I've shaved and washed my hands already; now I can eat dinner.
7. How much did you pay for this furniture?
8. He answered all my questions.
9. Come here; I want to tell you something.
10. Don't put your books here; put them there.
11. When we leave, we'll sell our refrigerator.
12. I'll meet you at the corner; wait for me there.
13. If you send this letter today, it will be there tomorrow.
14. The doctor asked me to lie down and then carefully examined my stomach.
15. The doctor asked me to undress.
16. I didn't see two sergeants, but I saw five officers.
17. I shall graduate from this school in 7 months.
18. In summer I bathe in the river three times a day.
19. My husband left for 5 days; he will be back soon.
20. Give me your book for three hours.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

ЧАСТИНА ІУ.
ЧИТАННЯ, ПЕРЕКЛАД І РОЗМОВА.

А.

Підорож по Україні.
(продовження)

В Херсоні ми сідаємо на пароплав, що йде вгору по Дніпру аж до Києва. Це найкраща частина нашої подорожі, бо в цьому просторі знаходиться найкраща і найбільша частина України.

Оглядаючи з пароплава береги Дніпра, ми знову бачимо по обидва боки широкі степи з невеличкими горбками й долинами, а серед степів - великі села. Села, розташовані переважно над річками й озерами, сховані в густих садах і галях. Степ тут являє собою майже суцільне поле пшениці. Звичайно, є тут також і поля жита, вівса та ячменю, є також багато кукурудзи, але найбільше росте тут пшениці. Влітку жовті поля пшениці, залиті¹ яскравим світлом сонця, подібні на величезне золоте море, що хвилюється від вітру.

Дніпр^р тут дуже широкий і тече поміж маленькими островами, що трапляються серед води досить часто. На островах і вздовж берегів Дніпра росте дуже розкішна рослинність, а також є багато диких птахів, особливо чайок.

Першу велику зупинку ми робимо в Запоріжжі. Місто Запоріжжя одержало свою назву від назви славного в історії України місця на Дніпрі, де знаходиться це місто. Колись тут, на островах

серед скель, були фортеці й табори війська українських козаків*. Тепер скелі на Дніпрі знищено і на їх місці побудовано велику електричну станцію та зроблено шлюзи**. Завдяки цьому відкрито вільний шлях для річкового транспорту по всьому Дніпру, а місто Запоріжжя стало великим річковим портом. Навколо міста виросли великі заводи, головним чином - заводи сільськогосподарських машин. Виросло навіть цілком нове індустріальне місто, що називається Нове Запоріжжя.

Між іншим, Запоріжжя, а особливо Нове Запоріжжя, своїм виглядом подібне² на деякі американські індустріальні міста, бо в його будівництві українські інженери користувалися американським досвідом.

Оглянувши заводи й фабрики Запоріжжя і велику електростанцію на Дніпрі, ми знову сіли на пароплав і поїхали далі - вгору по Дніпру. Наступна мета (ціль) нашої подорожі - Дніпропетровськ та інші великі центри української промисловості.

(продовження буде)

козак (Pl.-козаци) - Cossack (Pl.- Cossaks)

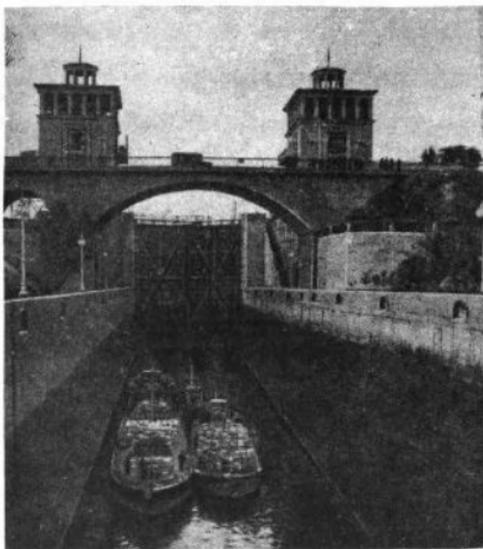
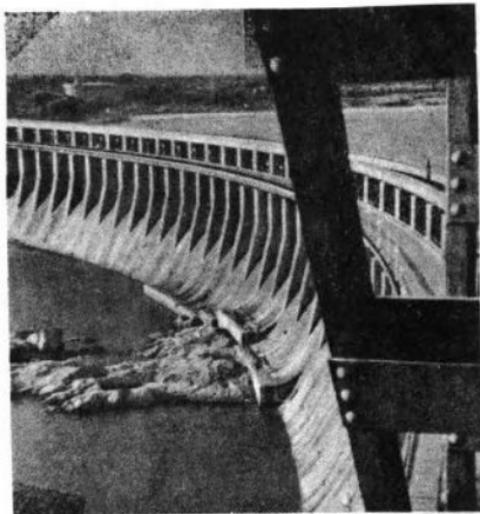
шлюз (Pl.-шлюзи) - sluice (lock)

Вірази:

1. залитий світлом - flooded by light (lighted)

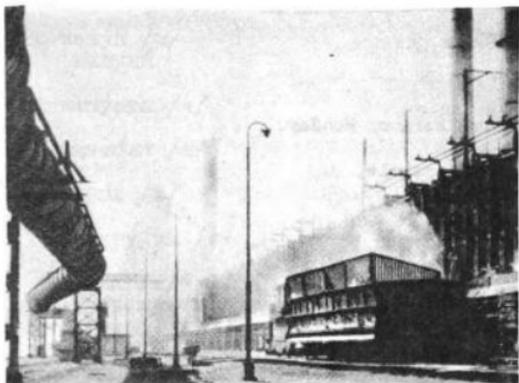
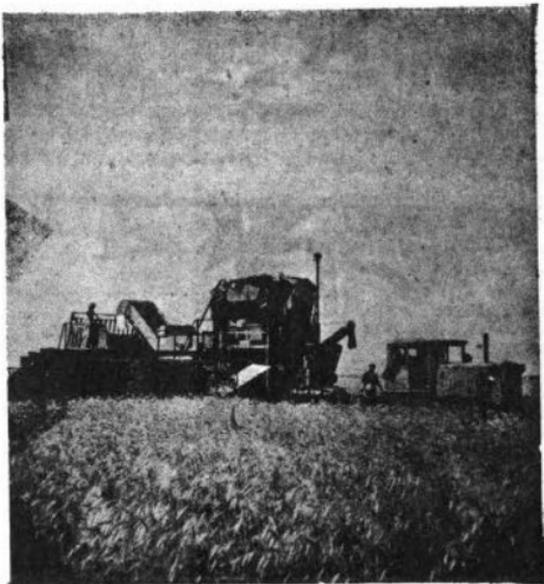
2. подібний своїм виглядом - by its look it reminds...
by its look it resembles...

Частина Дніпрогесу
(Дніпровської гідро-
електростанції) біля
м. Запоріжжя.

Шлюз на Дніпрі біля
Запоріжжя.

На полях пшениці бі-
ля Запоріжжя. Комбайн
виробництва заводу
сільськогосподарських
машин у місті Запоріж-
жі.

Хімічний завод
у місті Запоріжжі.

B.

Translate the following sentences:

1. Egypt sells cotton and fruit to many European countries.
2. Don't forget to buy some water-melon and melons /cantaloups/.
3. I saw him buying vegetables.
4. I think he bought some red beets, peas, beans and cabbage.
- * 5. Do you like onions?
6. Would you tell me where I can buy some tomatoes and cucumbers?
7. Do they plant /sow/ barley and oats in Ukraine?
8. In Ukraine they plant /sow/ mainly wheat.
9. I have seen many pigs /swine/ in my life, but such a one I have never seen.
- * 10. Ukraine has a very favourable climate for agriculture.
11. I saw only white sheep in America.
- * 12. Please hand me those things.
13. Did you fill out your application for employment with our school?
- * 14. When did you hear this story?
- * 15. Do you remember his name?
- * 16. Our chief of staff will arrive here on Monday.
- * 17. All day long he was writing an article.
- * 18. Do you go to church every Sunday?
19. He went to the Headquarters.
20. May the Ukrainian peasants sell their chickens on the market?

СЛОВАНИК - VOCABULARY

баво́вна /ж/	cotton
бура́к /ч/ бура́ки	beet
вівця́ /ж/ вівці	sheep
овець - Gen.Pl.	
гарбу́з /ч/ гарбу́зи	pumpkin
горо́х /ч/	pea
гуса́к /ч/ гу́ска /ж/ гу́си	gander goose geese
ди́ня /ж/ ди́ні	melon
жи́то /с/	rye
зби́р /ч/	gathering; collection; yield
зерно́вий, -а, -е, -і /Adj./	grain, corn
інди́к /ч/ інди́ки	turkey
каву́н /ч/ каву́ни	water-melon
капу́ста /ж/	cabbage
квасо́ля /ж/	bean
крупá /ж/	peeled grains
кукуру́дза /ж/	corn, maize
ку́рка /ж/ пи́вень /ч/ ку́ри	hen, chicken cock, rooster chicken
мо́рква /ж/	carrot
ове́с /ч/	oats
вівса - Gen.Sing.	

огірок /ч/ огірки	cucumber
озима, -е	winter /culture/
олія /ж/ олії	oil
помідор /ч/ помідори	tomato
посів /ч/ посіви	crops
придатний, -а, -е, -і	/Adj./ fit, suitable; good /for/
пшениця /ж/ пшениці	wheat
розвинений, -а, -е, -і	/P.P.P./ well developed
риж /ч/	rice
свиня /ж/ свині	pig, hog; sow
сільський, -а, -е, -і	/Adj./ rural, countryside
сіно/с/	hay
сприятливий, -а, -е, -і	/Adj./ favourable
тваринництво /с/	livestock-raising; cattle-breeding
худоба /ж/	cattle, livestock
хліборобство /с/	agriculture
цибуля /ж/	onion
цукровий, -а, -е, -і	/Adj./ sugar/y/
ячмінь /ч/	barley

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 124

Г о с п о д а р с т в о У к р а ї н и .

2. Промисловість.

Природні умови в Україні дуже сприятливі не тільки для сільського господарства, але й для промисловості.

Перш за все - в Україні є величезні запаси різних природних багатств, що дають сировину й паливо. Україна має величезні запаси кам'яного вугілля, що лежать у Донбасі (Донецькому басейні). Вони займають площу на¹ 23 тисячі квадратних кілометрів і дорівнюють 89 мільярдам тонн. Щодо запасів вугілля Україна займає шосте місце в світі. Україна дає приблизно 50% всього вугілля, що добувається в Радянському Союзі. Крім вугілля, Україна має також велику кількість інших видів палива, а саме - нафти, пального газу і торфу.

Україна має величезні запаси заліза. Залізну руду дуже високої якості добувають в районі міста Кривий Ріг і біля міста Керч у Криму. Щодо запасів заліза Україна стоїть на п'ятому місці в світі, а щодо добування залізної руди - на четвертому місці.

В Україні знаходяться найбільші в світі запаси мanganу - біля міста Нікополя над Дніпром. Є в Україні також і такі метали, як цинк, оливо, живе срібло, нікель і алюміній, але запаси їх незначні, тому добування їх мало розвинене. Ще менше в

Україні золота, срібла й міді. Є в Україні досить багато графіту, вапна, крейди, різної глини, фосфоритів, що з них роблять штучні добрива, а також граніту та іншого будівельного каменю.

Найвність великої кількості природних багатств - це головна підстава розвитку української промисловості. На першому місці в Україні стоїть тяжка промисловість, а зокрема - металургійна. Металургійна промисловість України виробляє головним чином чавун, сталь та вальцований метал. Україна дає Радянському Союзові 60% чавуну і 50% сталі та вальцованого металу. Найбільші металургійні заводи в Україні знаходяться в Донбасі, в Кривому Розі і в Запоріжжі.

Україна має потужну машинобудівну промисловість. Українські машинобудівні заводи виробляють паровози (паротяги), пароплави, літаки, авта, трактори, комбайни, турбіни, мотори, електричні прилади та інші промислові вироби. Україна дає Радянському Союзові коло 50% виробництва різних машин. Головними центрами машинобудування в Україні є такі міста: Харків, Дніпропетровськ, Сталіно (Юзівка), Запоріжжя, Луганськ (Ворошиловград), Одеса, Миколаїв, Херсон, Краматорськ, Маріупіль та інші.

Дуже розвинена в Україні хемічна промисловість, а спеціально - коксохемічна. Україна дає Радянському Союзові 75% коксу і коксохемічних виробів.

Україна виробляє 25% електроенергії (електричної енергії) Радянського Союзу. В Україні працює одна з найбільших у світі гідроелектричних станцій - ДніпрогЕС (Дніпрівська гідроелектрична станція). Тепер закінчується будівництво другої великої гідроелектростанції на Дніпрі - біля міста Кахівки. Дніпро - це величезне джерело електроенергії для промисловості України.

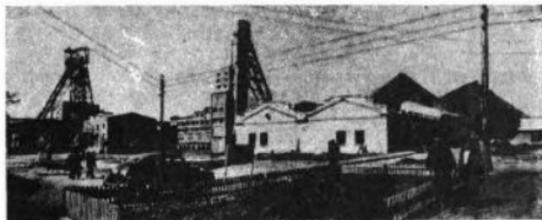
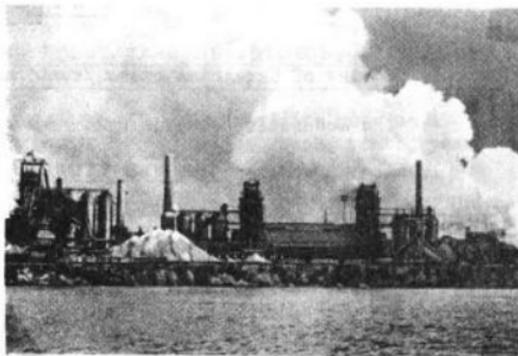
-
1. займати площу на ... - to take space (place) under...
to embrace the territory of...

Донбас (Донецький басейн). Шахти й заводи в районі добування кам'яного вугілля.

Заводи й фабрики України.

Металургійний завод
біля Дніпропетров-
ська.

Копальні залізої
рудї в Кривому
Розі.

Місце добування
нафти в Західній
Україні.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases /continuation/.

The accusative case is used /see grammar of lesson 123/:

1. In expressions "на два /три.../ поверхи", "на дві /три.../ кімнати" etc.:

Він має дім на два
/три, чотири.../ поверхи.

He has a two-/three-,
four-.../ story house.

У мого батька є дім
на п'ять кімнат.

My father has a house
with five rooms.

2. In expressions denoting comparison:

У неї на дві дитини
більше /менше/, як у мене.

She has two children
more /less/ than I.

Він на 5 років старший
/молодший/ за мене.

He is five years older
/younger/ than I.

Ваш стіл на два метри
довший /ширший, коротший/
за мій.

Your table is two meters
longer /broader, shorter/
than mine.

Він завжди дає грошей у
два /три/ рази більше,
як його дружина.

He always gives money
two /three/ times as
much as his wife.

3. In the colloquial expression "перекласти на українську
мову instead of more literary expression перекласти по-українсь-
кому:"

Він переклав цю книгу на
українську мову /по-україн-
ському, українською мовою/.

He translated this book
into Ukrainian.

4. After the prepositions в/у, за, крізь, на, під, понад, побід, по, про, через /for reference see review of prepositions/.

These answer the question куди?

5. In expressions раз на день /тиждень, місяць, рік.../:

Він буває в мене раз
на день /тиждень, місяць,
рік.../

He visits me once a
day /week, month, year.../.

6. The accusative case is used in the following expressions:

Ми пройшли шість/сім.../
миль.

We passed six /seven.../
miles.

Вони пролетіли тисячу
миль.

They passed /flew over/
1000 miles.

Вона пролежала в лікарні
три місяці /тижні/.

She spent three months
/weeks/ in the hospital.

Діти пройшли п'ять /шість.../
кілометрів.

The children walked five
/six.../ kilometers.

Він просидів два роки
в одному класі.

He spent two years in one
class /in the same grade/.

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate the following phrases into Ukrainian:

1. I went there for a week, but spent only 3 days there.
2. I learned 13 dialogues by heart.
3. The 3rd Infantry Division was sent to the front.
4. Private Hajday was transferred from the 1st Platoon to the Second.
5. The Sergeant was teaching recruits /young soldiers/ how to march in cadence.
6. One of our best students made five mistakes.
7. The work will be ready by 3 o'clock.
8. When my leave is over, I shall return to work.
9. Don't forget to tell him all the news.
10. You may take my car for the whole day.
11. Don't cross the street now; don't you see the red light?
12. Translate it from German into Ukrainian.
13. Who broke the chair and these plates?
14. I was busy and therefore he took the letter to the post office.
15. I ordered a new suit last week.
16. I re-wrote this translation in five minutes.
17. I must change my shirt before the guests come.
18. Take off your shoes and come here.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

ЧИТАННЯ, ПЕРЕКЛАД І РОЗМОВА.

А.

Подорож по Україні.

(продовження)

Дніпропетровськ, так само як і Запоріжжя, знаходиться близько від того місця, де колись був центр українських козаків. Тому, що цей центр називався "Січ" і був дуже славний в історії України, сучасний Дніпропетровськ у вільній українській державі називався Січеслав. Багато українців і досі вживають цю назву. Назву Дніпропетровськ дано містові вже за часів¹ радянської влади.

Але це місто славне не так своїм минулим², як своїм сучасним³. Сучасний Дніпропетровськ - це найбільший центр тяжкої промисловості на півдні України. Місто має більше ніж пів мільйона мешканців. Тут є величезні металургійні і машинобудівні заводи. Місто являє собою також величезний вузол вантажного транспорту - залізничного і річкового. По залізницях ідуть вантажі вугілля і залізної руди, а по Дніпру - вантажі зёрна і лісу⁴.

Дніпропетровськ і його промисловість безпосередньо зв'язані з Криворіжжям* і Донбасом. Звідси ми їдемо потягом оглядати шахти** де добувають кам'яний вугіль і залізну руду.

Залізну руду добувають в районі міста Кривий Ріг. Місто невелике, але надзвичайно важливе. Кривий Ріг - це головне джерело постачання залізної руди не тільки для всього Радянського Союзу, але і в такі країни, як Польща, Чехословаччина і Східна

Німеччина. В місті є величезний завод, що виробляє сталь, а також ряд заводів тяжкого машинобудування.

На Донбасі⁵ ми відвідуємо міста Сталіно і Ворошиловград. Це не справжні назви цих міст, бо раніше вони називалися Кізівка і Луганськ. Ім'я Сталіна присвоїв Кізівці сам Сталін - найбільший воєнний герой українського народу. Так само присвоєно й ім'я со-
вєтського маршала^{**} Ворошилова місту Луганську.

Сталіно має тепер понад 700 тисяч мешканців. Місто оточене шахтами і великою кількістю металургійних і машинобудівних заводів, що виробляють сталь, чавун, вальцьований метал, а також кокс, консохемічні вироби та різні машини, варстати й інші вироби з металу.

Ворошиловград - великий центр тяжкого машинобудування. Тут знаходиться найбільший в Україні завод, що виробляє паротяги.

Із Донбасу ми виїхали поїздом до Харкова.

(продовження в наступній книзі)

-
- * Криворіжжя /с/ - Kryvyi Rih district
** шахта /ж/ (рл.- шахти) - mine, pit
*† маршал /ч/ (рл.- маршали) - marshal

Вирази:

1. за часів... - during the times
2. сла́вний своїм мину́лим
мину́ле (as noun) - glorious by its past
- the past

Міста України.

Місто Дніпро-
петровськ.
Загальний ви-
гляд.

Місто Сталіно
(Кіївна). Одна
з вулиць.

Місто Ворошилов-
град (Луганськ).
Одна з вулиць.

3. сла́вний (відомий) своїм суча́сним - glorious (well-known) by his present...
суча́сне (as noun) - present, contemporary
4. ванта́ж (транспорти) лісу - - load /transport/ of wood
5. на Донба́сі (на Криворо́жжі і т.п.) - In Donets Basin /in Kryvyi Rih district, etc./

B.

Translate the following sentences:

1. He could not understand how I got into his room; he forgot that I had obtained a key from his sister.
2. She said she was interested in sports but I didn't believe her because she avoided any conversation about sports and, besides, seemed to be weak and ill.
- * 3. The chauffeur who brought (⊗) my luggage from the railway station knew my address.
- * 4. I gave 50 copecks to the boy, who brought (∧) me the letter.
- * 5. In town I met friends who were going to the movies.
- * 6. The man who found your money promised to bring it here.
- * 7. My friend, who is translating this book from English into Ukrainian, knows the Ukrainian language very well.
8. My friend, who translated this book last year, received two thousand dollars for his work.
9. I did not like the film we saw last night. I was bored.
10. Do you know the name of this book?
11. He passed the examination. I congratulated him. He thanked me.
12. He spent a whole year in Europe.
13. I'll be back in half an hour.
- * 14. He is cutting the ham with a sharp knife.

15. In order to be an interpreter it is necessary to know several foreign languages.
16. He always wears dark suits.
17. I saw him yesterday at the club. He was wearing a new suit.
- * 18. He has 6 brothers and 5 sisters.
19. I demand an answer to my question.
20. I asked him to help me, but he refused.
21. First sign this paper, and then you may go.
22. How much does it cost? Cut off two pieces for me.
23. We covered /traveled/ 15 kilometers and then stopped for a rest /to rest/.

аломіні́й /ч/	aluminum
бага́тство /с/ бага́тства	wealth; riches
ва́льцюва́ний ме́тал	rolled; milled
ва́пно /с/	lime; calx
ви́добуток /ч/	output, extraction, production
ви́робля́ти - ви́робити	/Inf./ to manufacture, to produce
ви́робляю́ ви́роблю	
ви́робля́еш ви́робиш	
ви́робля́є ви́робить	
ви́робля́ємо ви́робимо	
ви́робля́єте ви́робите	
ви́робля́ють ви́робля́ть	
га́з /ч/ га́зи	gas
гідроеле́ктри́чний, -а, -е, -і /Adj./	hydro-electric
гідроеле́ктроста́нція /ж/ гідроеле́ктроста́нці́	water-power plant
гли́на /ж/ гли́ни	clay
грані́т /ч/	granite
графі́т /ч/ графі́ти	graphite
Дже́редо́ /с/ Дже́рела	spring, fountain; source
До́брово́ /с/ До́брива	manure
До́бува́ння /с/	extraction
До́бува́ти - До́бути	/Inf./ to extract, to mine; to quarry; to obtain
До́бува́ю Добу́ду	
До́бува́єш Добу́деш	
До́бува́є Добу́де	
До́бува́ємо Добу́демо	
До́бува́єте Добу́дете	
До́бува́ють Добу́дуть	
живе́ срі́бло /с/ (ртуть)	mercury, quicksilver

залізо /с/		iron
запас /ч/ запаси		reserve; store, stock
золото /с/		gold
кам'яний, -а, -е, -і	/Adj./	stone, rock
кокс /ч/		coke
коксохімічний, -а, -е, -і	/Adj./	coke-chemical
комбайн /ч/ комбайни		combine
манган /ч/ (манганець)		manganese
машинобудування /с/		machinery construction; machine- building
метал /ч/ метали		metal
металургічний, -а, -е, -і	/Adj./	metallurgical
мідь /ж/		copper
незначний, -а, -е, -і	/Adj./	insignificant
нікель /ч/		nickel
оливо /с/		tin; pewter
пальний, -а, -е, -і	/Adj./	combustible
підстава /ж/ підстави		motive, reason
промисловий, -а, -е, -і	/Adj./	industrial
руда /ж/ руди		ore
сировина /ж/		raw materials
срібло /с/		silver
сталь /ч/ сталі		steel
торф /ч/		peat, turf

турбіна /з/
турбіни

turbine

фосфорит /ч/
фосфорити

phosphorite

цинк/ч/

zinc

чавун /ч/

cast iron

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 125

А. Де ви були вчора ввечері?

В. Я стояв на варті біля польового складу.

А. Ви були там одні?

В. Ні, біля польового складу стоїть завжди двоє вартових.

А. У якому будинку міститься (знаходиться) польовий склад?

В. Там немає будинків. Склад знаходиться в землянці.

А. А де міститься (знаходиться) ваш командний пункт?

В. Також у землянці.

А. Що примусило вас відійти на запасні позиції?

В. Вброд загрожував оточити нас.

А. А чи ви сподівалися наступу на цьому відтинку фронту?

В. Ні, не сподівалися. Тут весь час було тихо. На протязі останнього часу ми мали лише кілька незначних сутичок.

А. Чи ви мали донесення розвідки про концентрацію ворожих сил?

В. На жаль, ні. В останньому рапорті (донесенні) було сказано, що вброд має тут зовсім незначні сили.

А. Отже, ви спокійно сиділи в окопах?

В. Так, ми окопалися і думали, що будемо мати перепочинок.

А. Ви мали танки-екскаватори?

В. Звідки? Наш екскаватор - лопата.

- А. Який був моральний стан бійців?
- Б. Думаю, що задовільний. Наш полк має добре вишколений офіцерський і сержантський (молодший командний) склад.
- А. Чи ви одержували достатні пайки (раціони)?
- Б. Одержували, але не регулярно.
- А. На якій відстані (віддали) від вас були ворожі сили?
- Б. Приблизно на відстані п'ятьох кілометрів.
- А. Як розпочався ворожий наступ?
- Б. Спочатку протягом цілої доби ворог вів вогонь на виснаження.
- А. Чи ви викликали якісь підкріплення з тилу?
- Б. Ні, бо ми не сподівалися великого наступу.
- А. Чи ви пробували нейтралізувати вогонь ворожої артилерії?
- Б. Ні, бо ворог мав вогневу перевагу.
- А. Отже, у вас не було можливості подавити вогонь ворожої артилерії?
- Б. Жодної. Ми мусили сидіти й чекати.
- А. Що доносили ваші передові спостерігачі?
- Б. Вони не помітили нічого підозрілого, не дивлячись на те, що ворог готувався до великого наступу.
- А. Чи з того місця, де вони були, їм було видно добре всю місцевість навкруги (навколо)?
- Б. Не можу вам відповісти на це питання, бо я не був з ними.

* in spite of the fact, that

ВІЙСЬКОВІ ВІСЛОВИ.

1. стояти на варті	- to be on guard /to stay on guard/
2. польовий склад	- field depot
3. командний пункт	- command post
4. запасна позиція	- secondary position /alternate position/
5. відійти на запасні позиції	- to retreat to alternate positions
6. танк-екскаватор	- tank-excavator
7. відтінок фронту	- front sector
8. концентрація ворожих сил	- concentration of enemy forces
9. моральний стан	- state of morale
10. молодший командний склад	- noncommissioned personnel
11. сержантський склад	- noncommissioned personnel
12. офіцерський склад	- commissioned personnel
13. вогонь на виснаження	- harassing fire
вести вогонь на виснаження	- to conduct harassing fire
14. нейтралізувати вогонь
ворожої артилерії	- to neutralise enemy artillery
fire
15. вогнева перевага	- fire superiority /fire advantage/
16. подавити вогонь ворожої
артилерії	- to suppress /silence/ the fire of
enemy artillery
17. передовий спостерігач	- forward observer /advance (front)
observer/

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases (continuation).

The instrumental case (answers the question КИМ ? ЧИМ ?) is used:

1. To denote the instrument or agent by which an action is performed:

Він ріже хліб
ножем.

He cuts the bread with
a knife.

Ми пишемо перами
й олівцями.

We write with pens and
pencils.

2. To translate "along with", "together with":

Батькі живуть із
дітьми.

Parents live with
their children.

Вона танцює з ним.

She dances with him.

3. With the prepositions з(із, зі), між, над(понад), пéред, під(пóпід), за. These answer the question де?

(For examples see review of prepositions.)

4. The instrumental case is used after the following verbs:

бути:

Він буде лікарем.

He will be a doctor.

відрізнятися:

Вона відрізняється
від інших своєю красою.

She differs from others
in her beauty.

гратися:

Хлопець грається
м'ячем.

The boy is playing
with his ball.

займа́тися:

Він займа́ється
медици́ною.

He practises medicine.

Вона́ займа́ється му́зикою.

She is studying music.

захо́плюватися:

Ми захо́плюємося цією́
кни́гою.

We are absorbed with
this book.
(We are delighted with
this book,)

керува́ти:

Я керу́ю а́втом.

I drive a car.

Він керу́є фа́брикою.

He manages a factory.

Прези́дент керу́є
державо́ю.

The president governs
the state.

користува́тися:

Він користу́ється
моєю́ кни́гою.

He makes use of my
book.

кома́ндувати:

Полю́бник кома́ндує
полко́м.

The colonel commands
his regiment.

ста́ти:

Він став виклада́чем.

He became an instructor.

фарбува́ти:

Ми фарбува́ли цю́
стіну́ щіткою.

We painted this wall
with a paint-brush.

цікавитися:

Вона цікавиться
музикою.

She is interested
in music.

чистити:

Він завжди чистить свій
одяг щіткою.

He always brushes
his clothes (with
a brush).

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

Two weeks ago our unit took the front line between the Hnyla River and the Black Forest. Our Command ordered the division to dig the dug-out immediately. In one dugout the command post was located and in the other, a munition storage room. We also built a complicated trench system. Our Commanding Officer posted guards at the entrance to the storage room. Today was my turn to be on guard. I was on guard for four hours. The enemy positions were located four kilometers from our lines. Our reconnaissance informed us that the enemy had concentrated strong /large/ forces. One could assume /think/ that the enemy was preparing for an assault. It's a pity the state of morale of the troops is low. We don't receive food on time, and our rations are too small. Besides that, the uniforms of our soldiers are old and the troops suffer from the cold. But from another standpoint we have artillery fire superiority.

II. Translate the sentences marked by a star in part IV-B.

Надзвичайна зброя.

/оповідання танкіста/

Це трапилося під час бою за село Журавлі над річкою Степовою під містечком¹ Кам'яний Острів. Розбитий у боях з нашими передовими частинами, ворог вночі швидко відійшов на запасні позиції за річкою, не встигнувши знищити за собою міст. Наша танкова розвідка, в складі якої було п'ять легких танків, що один із них вів я, перейшла в темряві через міст. Ми зупинились у невеличкому ліску* за горбом, подаючи зеленими ракетами** сигнали танкам і піхоті нашого полку, що шлях через міст вільний і можна переходити.

Але за нами встиг перейти на другий берег річки тільки один стрілецький батальйон. Ворог, що розташувався в окопах на височині за селом, відкрив сильний артилерійський вогонь по мосту і по танках та піхоті,² що підходили до річки. Ворог мав велику вогневу перевагу, і йому нарешті вдалося запалити й знищити міст. Коли згорів міст, наступ нашого полку, що мав завдання захопити Журавлі, був тимчасово зупинений. Таким чином нас було відрізано від своїх.***

Вранці, зрозумівши свою небезпечну ситуацію, ми вирішили зайняти позицію оборони. Піхота окопалась на горбі, а ми, сховавши свої танки в кущах, готувалися зустріти атаку ворога вогнем своїх гармат. Нашим спостерігачам було дуже добре видно

всю місцевість навкруги, і вони бачили, що за передовими лініями ворога відбувалась концентрація сил для наступу.

Тимчасом³ ворог вів вогонь на виснаження, не даючи нашим військам по той бік річки⁴ ні хвилини перепочинку. Наша артилерія намагалась подавити вогонь ворожої артилерії, чи хоч нейтралізувати ворожий вогонь, але без жодного успіху.

Нарешті, зв'язавшись по радіо⁵ зі своїм командним пунктом, ми одержали такі відомості: наш полк, продовжуючи артилерійський вогонь на цьому відтинку, одночасно переходить через річку в іншому місці - збоку. А нам було дано наказ тримати свою позицію і робити враження, що наші війська переходять річку саме на цьому відтинку, де перейшли ми.

Але як могли ми виконати це завдання? Боєприпасів у нас було стільки, що їх могло вистачити тільки на першу сутичку з ворогом. Як на сміх,⁶ у нас лишилося більше сигнальних ракет, ніж набів. Чим же ми будемо стріляти, коли почнеться атака на нас? І тут мені раптом прийшла в голову одна ідея.****

/закінчення в наступній лекції/

Слова:

* лісок /ч/ лісок	- a little forest (wood), grove
** ракета /ж/ ракети	- rocket
*** свої	- ours
**** ідея/ж/ ідеї	- idea

Вірази:

1. під містечком (під містом; під селом...) - near a little town (near a town; near a village)
2. відкрити вогонь по... (по мосту, по танках і т.п.) - to open fire (at the bridge, at tanks, etc.)
3. тимчасом - meanwhile
4. по той бік річки (по той бік чогось) - on the other side of the river (on the other side of something)
5. зв'язатись по радіо - to find a radio contact
6. на сміх... як на сміх... - to make fun of...

B.

1. How many combat troops /soldiers/ do you need for reinforcement?
2. I saw three sentries there.
3. We have already used all our ammunition.
4. Our commanding officer has established very stern discipline.
- * 5. Did you read that report?
6. We need a few excavators to dig¹ the trenches.
7. I had to send you the last reserve company.
8. This hall can seat about a thousand persons.
9. Find a good spot for the rest of our combat troops.
- * 10. You are to get out where the enemy concentrates his forces.
11. We have a possibility of getting out of encirclement.
- * 12. The state of morale of our troops is remarkable.
- * 13. Did you see the enemy trenches?
14. Did you hear that a new officer's club is open downtown?

1. копати

15. We haven't eaten all our rations yet, but they won't last for long.
16. We have fire superiority.
17. Did you have a rest this year?
18. We have destroyed a few fortifications.
19. I read newspapers regularly.
20. The American Army trains very efficient noncommissioned personnel.
- * 21. We didn't see any enemy observers, but we know that they are near us.
22. What caused this skirmish?

боєць /ч/ біиці		fighter /combat soldier/
варта /ж/		guard, sentry; convoy, escort
вартовий, -а, -е, -і	/Adj./	guard, sentry
виснаження /с/		exhaustion
вішкoлений, -а, -е, -і	/Adj./	educated, disciplined, schooled
відтинoк /ч/ відтинки		section; segment; sector; piece
донoсення /с/		report, dispatch
донoсити - донести донoшу донесу донoсиш донесеш донoсить донесет донoсимо донесемо донoсите донесете донoсять донесуть	/Inf./	to report, to inform, to notify
екскаватор /ч/ екскаватори		excavator
загрожувати - загрози́ти загро́жую загро́жу загро́жуєш загро́зиш загро́жує загро́зить загро́жуємо загро́зимо загро́жуєте загро́зите загро́жують загро́зять	/Inf./	to threaten
запасний, -а, -е, -і	/Adj./	spare, reserve
земля́нка /ж/ землянки		dugout
концентра́ція /ж/		concentration
місти́тися - помісти́тися місти́ться поміститься містяться помістяться	/Inf./	to contain, to hold
місцеві́сть /ж/ місцевості		locality, place; ground; terrain

можливість /х/ можливості		possibility, chance, opportunity
моральний, -а, -е, -і	/Adj./	morale
незначний, -а, -е, -і	/Adj./	insignificant, trifling
нейтралізувати нейтралізує нейтралізуєш нейтралізує нейтралізуємо нейтралізуєте нейтралізують	/Inf./	to neutralize
окіп /ч/ окіпи		trench
окопуватися - окопатися	/Inf./	to dig in, to entrench
окопуюся	окопаюся	
окопуєшся	окопаєшся	
окопується	окопається	
окопуємося	окопаємося	
окопуєтесь	окопаєтесь	
окопуються	окопаються	
офіцерський, -а, -е, -і	/Adj./	officer, officers
пайок /ч/ пайки		ration
перевага /х/ переваги		advantage, superiority; preference; preponderance
передовий, -а, -е, -і	/Adj./	forward; advanced; spearhead
перепочинок /ч/		rest
підкріплення /с/ підкріплення		reinforcement
підозрілий, -а, -е, -і	/Adj./	suspicious; fishy
подавляти - подавити	/Inf./	to crush; to press
подавляю	подавлю	
подавляєш	подавиш	
подавляє	подавить	
подавляємо	подавимо	
подавляєте	подавите	
подавляють	подавлять	
польовий, -а, -е, -і	/Adj./	field

ра́порт /ч/ рапо́рти		report
раціо́н /ч/ раціо́ни		ration
регуля́рно	/Adv./	regularly
сержа́нтський, -а, -е, -і	/Adj./	noncommissioned
спостері́гач /ч/ спостері́гачі		observer
су́тичка /ж/ су́тички		skirmish, melee, encounter

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 126

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

- А. Чи обстріл ваших позицій тривав усю ніч?
- Б. Так, але вогонь був не інтенсивний. Затé вранці вóрог засяпав нас шрапнеллю.
- А. Де знаходилися ворожі батареї?
- Б. На зворотному спаді горба¹ за річкою.
- А. Óтже вас обстрілювали нависнім вогнем?
- Б. Спочатку нависнім, а пізніше скісноприцільним (косоприцільним) і навіть настільним.
- А. Чи втра́ти в лю́дах були високі?
- Б. Пі́сля то́го, як вóрог пристріля́вся, так.
- А. Чи ви ма́ли якесь укриття?
- Б. Що ви ма́єте на увазі?
- А. Чи були́ у вас побудовані які-небудь бліндажі?
- Б. Крім око́пів, не було нічо́го.
- А. І око́пи знаходилися в зо́ні вогню вóрога?
- Б. Пóвністю. Хова́тися не було куди́.
- А. А чо́му мовча́ла ва́ша артиле́рія?
- Б. Ми ма́ли дві батареї далеко поза́ду нас. Вони́ прóбували вести́ вогонь по́над го́ловами сво́їх військ. Але́ вóрог швидко приму́сив їх замовча́ти.

1. on the reverse slope of a hill

- А. Вас обстрілювали з повітря?
- Б. Я не бачив ні своїх, ні ворожих літаків.
- А. Ну, і як довго тривала артилерійська підготовка?
- Б. До десятої години ранку.
- А. Чи ворог розпочав наступ на широкому відтинку фронту?
- Б. Я не знаю. Ми чули кононаду ліворуч і праворуч від нас.
- А. Ну й що сталося далі?
- Б. О десятій годині ворог розпочав ураганний вогонь.
- А. Ворог сподівався зустріти вперту оборону.
- Б. Можливо. Але ми відповідали йому хаотичною стрільною (стрільбою).
- А. І ви почали панічно відступати?
- Б. Нічого подібного (схожого). Паніки не було. Ми залишили позиції в повному порядку.
- А. Що ви зробили з вашими боеприпасами?
- Б. Ми висадили їх у повітря, а відступаючи, підірвали за собою міст.
- А. Чи ваша артилерія припинила (зупинила) вогонь?
- Б. Майже.
- А. Чи ваше командування мало якісь резерви?
- Б. А звідки я можу знати?
- А. Чи ворог переслідував вас?
- Б. Ворог не знав нашого дійсного стану. Замість того, щоб нас переслідувати, ворог несподівано зупинився і далі не пішов.

А. І це вас врятувало від повної поразки.

Б. Факт. Але все-таки перемога була на боці ворога.

Військові вислови.

1. нависний вогонь	- high angle fire, plunging fire
2. скісно-прицільний вогонь	- oblique fire
3. настільний вогонь	- grazing fire /flat fire/
4. зона вогню	- zone of fire
5. вогонь понад головами своїх військ	- overhead fire
6. вести вогонь	- to conduct fire
7. обстрілювати з повітря	- to fire from the air
8. артилерійська підготовка	- artillery preparation
9. ураганний вогонь	- very intensive fire /drumfire/
10. вперта оборона	- sustained defense
11. хаотична стрілянина (стрільба)	- disorganized fire
12. панічно відступати	- to retreat in panic
13. залишити позиції	- to abandon positions
14. висадити в повітря	- to blow up, to blast
15. підірвати міст	- to blow up a bridge
16. зупинити (припинити) вогонь	- to cease fire
17. повна поразка	- utter defeat
18. перемога на нашому(їхньому..) боці	- victory on our /their/ side
19. перемога на боці ворога	- victory on the enemy's side

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. 1. Review of Ukrainian cases (continuation).

The locative (prepositional) case (answers на кому, на чому? де?) is used only after certain prepositions:

в(у):

Я живу́ в Києві.

I live in Kyiv.

на:

А́вто стоїть на
ву́лиці.

The car is standing
on the street.

о (об):

Він поверта́ється до́дому
о десяти́й (об одина́дцятій)
годині́ но́чі.

He returns home at
10:00 P.M. (11:00 P.M.)

по:

По до́розі́ йде
жі́нка.

A woman is going
along the road.

при:

При до́розі́ росте́
тро́йнда.

The rose grows by
the road.

Він працює́ при шта́бі.

He is attached to
the H.Q.

Par. 2. Adjectives in the locative singular.

Besides the standard form for the masculine and neuter singular locative (-ому), there is an alternate short form of adjectives used mostly in colloquial speech and folk songs:

Мас.

Locative

на га́рнім (сто́лі)

Neuter.

на си́нім (о́зері)

На га́рнім (га́рному)
сто́лі лежа́ла кни́га.

The book lay on a
beautiful table.

На си́нім (си́ньому) о́зері
сто́яв чо́вен.

The boat was (rested)
on the blue lake.

Par. 3. The vocative case.

The vocative case is used only in direct address:

Па́не Сушко́, де
ви бу́ли?

Mr. Sushko, where
have you been?

Си́дй ти́хо, хло́пче!

Boy, be quiet!

Га́нно, ходи́ сю́дй!

Ann, come here!

Па́не полко́внику,
на́ступ поча́вся.

Colonel, the offensive
has started.

PART III.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

This night was very restless, for the enemy was firing at our position all day yesterday. The soldiers sat in the trenches and were even afraid to raise their heads to look around the enemy encamped on the opposite slope of Lysa Hora. It was clear to us that the enemy was conducting harassing fire. Our command started to suspect that the enemy was preparing for the assault, and that's why it called considerable reinforcements from the rear. At 12 noon the enemy gun fire became quite intensive and because our position was located in the enemy fire zone, we had large losses in wounded and killed. In the afternoon our planes started to fire at the enemy position from the air, and our heavy artillery, which arrived from the rear, opened fire. At 17 00 hrs our artillery was lucky and silenced the enemy fire completely. At 19 00 hrs our troops started the attack. The enemy didn't expect our attack and that's why there was panic in their ranks. Seized by the panic the troops started to drop their weapons and run away. Our cavalry pursued the enemy, which was retreating, along the entire front line. The enemy while retreating, blew up two R.R. bridges and one bridge across the Sula.

II. Translate the sentences, marked by a star in part IV-B.

ЧИТАННЯ, ПЕРЕКЛАД І РОЗМОВА.Надзвичайна зброя.

(закінчення)

Відомо, що в безнадійній ситуації на фронті інколи буває так, що найдурніший вихід стає найрозумнішим, якщо іншого виходу взагалі немає. Головне - зробити щось несподіване і незрозуміле для ворога, щоб він розгубився. Саме на це й було розраховане те, що прийшло мені в голову, коли я побачив, що ніякого іншого виходу в нас немає.

Я розповів про свою ідею офіцерам нашої групи. Вони погбдилися зі мною без зайвих розмов. В чому полягала ця ідея - про це ви довідаєтеся пізніше, а тепер слухайте, що було далі...

По обіді наші спостерігачі повідомили, що ворожа піхота почала рух в нашому напрямку¹. Ворог наближався дуже повільно. Канонада не стихала. Але тепер снаряди вже не тільки летіли над нашими головами, а й падали та вибухали навколо нас. Почався інтенсивний обстріл горба й лісу, де містились наші окопи й танки. Але це була хаотична стрілянина. Ворог тільки пристрілювався, не маючи точної цілі. Заосаджуючи боєприпаси, ми не відповідали на вогонь ворога і мовчки чекали, щоб він підійшов ближче.

Ворог обережно оточував нас з усіх боків. Такий стан тривав годин дві. В цей час ми раптом почули стрілянину на правому

боці ворожих позицій. Це наші війська, перейшовши річку збону, зайшли в тил ворога. Наша авіація бомбувала й обстрілювала ворожі позиції з повітря.

Коли ворожа піхота дійшла до нас на таку відстань, що ми бачили вже зовсім ясно кожную ціль, ворожі бійці почали обстрілювати нас спочатку нависним, а потім - скісно-прицільним і настільним вогнем. Тоді ми також відповіли вогнем з усіх родів нашої зброї. Це був ураганний вогонь, що примусив ворога зупинитися й лягти. Тоді наші танки, стріляючи останніми снарядами, вийшли із-за кущів і пішли прямо на ворога. Ворожі бійці піднялися з землі і пішли на нас із ручними гранатами. Прийшла рішуча хвилина. І тоді ми зробили те, що порадив зробити я.

Ми вставили прилади для стріляння ракет у наші гармати, включили голосні сирени для сигналу тривоги і швидко пішли вперед, стріляючи зеленими ракетами прямо на скупчення ворожої піхоти. Сирени вили, як божевільні, а з гармат, також дико віючи, вилітали ракети з хвостами зеленого вогню. Як і треба було сподіватися, ворог відразу не зрозумів, в чому справа. Виття сирен, а спеціально зелений вогонь, що виглядав дуже дивно вдень, зробили на ворожих бійців жахливе враження. Це викликали серед них паніку і вони кинулися тікати². Скориставшись моментом, наша піхота кинулася в атаку³.

Не знаю, чим би це скінчилося, якби в цей час назустріч нам не йшли вже наші танки, що прорвали ворожі лінії, обійшовши їх

збoku. Але ми були врятовані.

Пізніше ми довідалися від полонених, що ворожі бійці думали, що наш "зелений вогонь з виттям" - це... "нова невідома зброя".

* ручна граната - hand grenade

Віслови (вирази):

1. в нашому (в якомусь) напрямку - in our (in some) direction
2. кинути тiкати - to start to run away
3. кинути в атаку - to spring at enemy, to attack

B.

Translate the following sentences:

1. How did they blow up those pillboxes?
2. Behind those hills is a beautiful village.
3. After the explosion¹, we found ourselves covered with dirt /earth/.
4. He loads his young wife with present's.
5. They'll arrive on the return train.
6. They fired at us with machine-guns.
7. We shelled their position only with small shells.
9. We silenced their battery by drumfire /barrage/.
10. We had to retreat under a rain of shrapnel.
11. The American Army transports its troops mostly by auto-transport.

- * 12. With whom did you come here?
- * 13. Today I conversed with Mr. Derkach.
- * 14. Sorry, I cannot go with you.
- 15. I used to meet her very often but now I don't know where she lives.
- 16. I noticed that in America they dig² ditches by machines; in Ukraine the laborers have to dig them with shovels.
- * 17. On the wall, above the table hangs a picture of his wife.
- 18. You always can see planes flying above our town.
- * 19. With whom did you see her?
- * 20. Do you know by whom this book was written?
- 21. We were stopped by an enemy soldier...

-
- 1. ви́бух
 - 2. копа́ють

P A R T V.

INTERPRETING.

1. Hello! Please sit down. What is your name?

2. Моє прізвище Ткачєнко.

1. Is this your family?

2. Це моя дружина Олена, а це мій син Петро. У нас ще є доросла дочка, але вона тепер на праці.

1. I was told that your family wants to immigrate to the U.S.

2. Так. Ми вже давно мріємо про виїзд¹ до Америки. Тут дуже тяжко знайти працю.

1. How old are you, Mr. Tkachenko, and how old are your wife and children?

2. Мені 45 років, моїй дружині 42 роки, моїй дочці 19 років, а синові 15.

1. How is your health?

2. Ми всі здорові. Два роки тому моя дружина потрапила під авто. У неї була зламана права рука, але тепер вона цілком здорова. Вона може все робити.

1. Tell me, please, what kind of work you and your family are able to do.

2. В Україні я працював механіком десять років. Але в 1938-му році мене заарештували й посадили в концтабір² на 3 роки.

1. I am very sorry for you, but I am glad you are not a communist. What happened after that?

2. Я повернувся додому під час війни. Я працював шофером. Це була тяжка праця. Ми працювали переважно вночі.

1. It will not be difficult for you to find a good job /with good wages/ in the U.S.A. But your wife - what can she do? Does she speak English?

2. На жаль, вона майже не говорить по-англійському. Зате вона вмiє готувати смачні страви.

1. Can she mend /repair/ clothing and bed linen?

2. Так, звичайно. Вона вмiє добре шити. Погляньте, все, що на ній, вона сама пошила.

1. Well, I know a family in the U.S.A. that needs a woman to look after the house. Her husband has to be a good doctor. They will pay you well. They are living not far from San Francisco. How old is your daughter?

2. Як я вже сказав, їй 19 років. Вона працює перекладачкою в американському штабі. Вона говорить трьома мовами: по-українському, по-англійському й по-німецькому.

1. Can she work as a secretary?

2. Звичайно. Полковник, при якому вона працює перекладачкою, дуже задоволений її працею. Вона також хоче їхати із нами до Америки.

1. Very well. I think we shall give her work at the City Library in Oakland. She will be living not far from you. Does she want to study?

2. О, так. Вона хоче стати лікарем. Це було б дуже добре. Але де вона зможе вчитися?

1. Quite near. In Berkeley. She can work and study at the same time. How old is your son?

2. Йому 15 років. Йому ще треба вчитися. Він говорить по-англійському з великими помилками.

1. He will be able to attend a school near your new home, and he will live with you.

2. Де ми будемо жити?

1. In a doctor's home. By the way, he is a friend of mine. He has a nice family. It will be pleasant for you to live and work there.

2. А яку платню ми будемо одержувати?

1. You will receive the usual wages. The same as other people in California for the same kind of work. In his garden the doctor has a small house where you may live. It has three bedrooms and a bathroom. I am sure you will be pleased.

2. Це дуже добре. А хто нас перевезе в Америку?

1. Go from here to room No.39. They will tell you everything there.

-
1. виїзд	-	driving out, departure
2. концтабір	-	concentration camp
3. посадити в концтабір	-	to put in a concentration camp.

PB 7200-5-SB
750-31T

блндаж /ч/ блндажі			blindage, dugout, shelter
всаджувати - всаджую всаджуеш всаджус всаджусмо всаджусте всаджують	всадити всаджу всадиш всадить всадимо всадите всадят	/Inf./	to land; to disembark; to force
все-таки		/Adv./	nevertheless, all the same
горб /ч/ горби			hill, mound; hump
засипати - засипаю засипаеш засипас засипасмо засипасте засипають	засипати засиплю засипеш засипле засиплемо засиплете засиплять	/Inf./	to fill up; to bury under; to cover
зате		/Conj./	whereas; on the other hand; but then
зворотний, -а, -е, -і		/Adj./	returning, recurring, reverse
зупиняти - зупиняю зупиняеш зупиняс зупинясмо зупинясте зупиняють	зупиніти зупиню зупиниш зупинить зупинимо зупините зупинять	/Inf./	to stop; to pull up; to check
інтенсивний, -а, -е, -і		/Adj./	intensive
канонада /х/ канонади			shelling, cannonade, barrage
обстріл /ч/ обстріли			fire, shelling
обстрілювати - обстріляю обстрілюеш обстріляс обстрілясмо обстрілясте обстріляють	обстріляти обстріляю обстріляеш обстріляс обстрілясмо обстрілясте обстріляють	/Inf./	to fire /at, upon/

па́ніка /х/

panick

пані́чно

/Adv./ panicky

переслі́дувати
переслі́дую
переслі́дуєш
переслі́дує
переслі́дуємо
переслі́дуєте
переслі́дують

/Inf./ to pursue, to chase

підри́вати - підри́вати

/Inf./ to blow up, to blast

підри́ваю підри́ву
підри́ваєш підри́ваєш
підри́ваєє підри́ваєє
підри́ваємо підри́ваємо
підри́ваєте підри́ваєте
підри́вають підри́вають

пора́зка /х/

defeat

пора́зки

припиня́ти - припини́ти

/Inf./ to cease, to stop, to discontinue

припиня́ю припини́ю
припиня́єш припини́єш
припиня́єє припини́єє
припиня́ємо припини́ємо
припиня́єте припини́єте
припиня́ють припини́ють

пристрі́люватися - пристрі́лятися /Inf./ to register, to range

пристрі́лююся пристрі́ляюся
пристрі́люєшся пристрі́ляєшся
пристрі́люється пристрі́ляється
пристрі́люємося пристрі́ляємося
пристрі́люєтеся пристрі́ляєтеся
пристрі́люються пристрі́ляються

рятува́ти

/Inf./ to save, to rescue

ряту́ю
ряту́єш
ряту́є
ряту́ємо
ряту́єте
ряту́ють

спа́д /ч/

slope; fall, abatement

спа́ди

стріляни́на /х/

shooting, firing /not organized/

стрі́льба /х/

firing, shelling

укри́ття /с/ укри́ття		cover, shelter, protection
урага́нный, -а, -е, -і /Adj./		hurricane
хаоти́чний, -а, -е, -і /Adj./		chaotic
хова́тися - захова́тися /Inf./		to hide, to conceal oneself
хова́юся	захова́юся	
хова́ешся	захова́єшся	
хова́ється	захова́ється	
хова́ємося	захова́ємося	
хова́єтесь	захова́єтесь	
хова́ються	захова́ються	
шрапне́ль /ж/		shrapnel, grape shot

